

San Marcos

Ñu waĩyegũ buhenũgañumi

Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28

¹ Goãmũ magũ Jesucristo ïgũ iirare, ðari buherire wereri ðpa árĩnũgayoro.

² Goãmũ yare weremũhtadigũ Isaia ïgũ iribojegue gojadiro dopa ta i wereri ãhraa. Òpa arĩ gojañumi ïgũ:

Goãmũ ïgũ magũre ðpa arĩpũ: “Mũ core mũre wereyubure obeogu iiaa.

³ Eropigũ ïgũ masa marirogue árĩgũcumĩ. ïgũre peerãre weregũ busũro mera arĩ wereniguigũcumĩ: ‘Mari Opũ ïgũ ariburi mare amuro dopa ïgũ ariboro core ðarã árĩyuque ïgũre peemorã,’ arĩ wereniguigũcumĩ,” arĩpũ Goãmũ, arĩ gojañumi Isaia, Ñu waĩyegũ ïgũ masa dehyoaboro coregue.

⁴ Eropigũ Ñu waĩyegũ masa marirogue masare buhemũripũ. Òpa arĩpũ:

—Mũa ñero iirire bũjawereque. Dohpaguere ðaripũre gohrotoque. Eropirã waĩyenirã árĩque. Mũa eropa gohrotocũ ïagũ mũa ñero iirare Goãmũ cãdijigũcumĩ, arĩ buhemũripũ ïgũ.

⁵ Eropirã árĩpehrero Judea yeba majarã, Jerusalén majarã mera ïgũ pohrogue peerã ejañorã. Eropigũ Ñu erãre waĩyepũ Jordán waĩcũriyague. Erã ñero iirare weretarituhacũ ïha ïgũ erãre waĩyemũripũ.

6 Eropigu Ñu camello ya gasiro suhrirore suhricurũ. Waibugũ ya gasirore ta tũãdiuridacugũ árĩpũ. Poreroa, mome sã ãgũ bari árĩyoro.

7 Eropigu õpa arĩ buhemuripũ:

—Yũ puhũre yũ tauro turagu arigucumi. Õatariagu ãhrimi ãgũ. ãgũ iro dopa õagu árĩbeaa yurũ. Eropigu ãgũre pepigũ, “Yũ tamera bu árĩgũ ãhraa yũhũ,” arĩ pepia yũhũ.

8 Masare waĩyegũ deco mera waĩyeya yurũ. ãgũrũ yũ tauro iigucumi. Mũare Goãmũ yarã iigucumi ãgũ. Espĩritu Santore masa mera árĩniguicũ iigucumi, arĩ buhepũ Ñu.

Ñu Jesure waĩyeñumi

Mt 3.13-17; Lc 3.21-22

9 Eropi irisubure Jesu Nazaregue, Galilea yeba árĩri maca árĩdigũ, dia Jordán waĩcuriyague ejarũ. ãgũ eropa ejacũ Ñu waĩyepũ ãgũre.

10 ãgũ waĩyetuhajacũ Jesu diague niguidigũ, majanugaja umarogue ãhamujurũ. Umãsi pãrimaa wayoro. Ero pãrimaacũ ta Espĩritu Santo buja iro dopa bejagu ãgũ weca dijibejajurũ.

11 Eropiro umarogue wereniguiiri busayoro.

—Mũhũ yũ magũ yũ mahigũ ãhraa. Mũ mera burigã mucubiria, arĩro cariyoro umarogue.

Satana ñerire iidoreriñumi Jesure

Mt 4.1-11; Lc 4.1-13

12 Irisubure Espĩritu Santo Jesure masa mariroque wadorepũ.

13 Eroque ejaqu cuarenta nũri gohra árĩpũ. Eroque ãgũ árĩcũ, Satanapũ Jesu ãgũ ñero iirire

ĩadiagu ñerire iidoreripu ĩgure. Eropigu Jesu waimurã nugu majarã watope árĩpu. Eropirã anyuapu ĩgure itamu ĩgure bari oñorã.

Jesu Galilea yebague buheñumi

Mt 4.12-17; Lc 4.14-15

¹⁴ Eropi Ñure erã peresugue erã biha dohora pũhrũ, Jesupũ Galileague ðari buherire Goãmũ ĩgu opu árĩrire weregu wapu.

¹⁵ Ōpa arĩ werepu:

—Dohpaguere ōpa āhraa: Goãmũ ĩgu opu árĩboro merogã duhyaa. Mũa ñeri iirire bujawereque. Eropirã ðarire gohrotoque. Ōari buherire peeque mũa, arĩ buhemũripũ Jesu.

Jesu wapicũrã wai wejẽrãre ĩgu mera majarã árĩmorãre sihuñumi

Mt 4.18-22; Lc 5.1-11

¹⁶ Eropigu Galilea waĩcũriya tũrogue ejagu, Simore ĩgu pagũ magũ mera bocajarũ. Erã wai wejẽdi masa árĩñorã. Erã wejẽdi yucũre mehyurã iĩñorã erã iri ditaru wũari ditarugue.

¹⁷ Erãre arĩpu Jesu:

—Yũ mera majarã árĩmorã arique mũa. Yũ mera mũa aricũ mũa waire mũa ñeha game-neorã mũa iiro dopa ta, Goãmũ yarã árĩmorãre sihu gameneomorãre iirã árĩcũ iigũra mũare. Yũ mera mũa aricũ eropa iimorãre apigũra mũare. Eropirã yũ mera arique, arĩpu Jesu.

¹⁸ ĩgu eroparĩcũ peerã, erã wejẽdi yucũre apicã ĩgu mera waha wañorã.

¹⁹ Eropirã erã merogã tarigã Santiagore ĩgu pagũ magũ Ñũ sãre bocañañorã daja. Erãpu

Zebedeo porã árĩñorã. Erã ya dohodirugue erã wejēdi yucure amurã iiñorã.

²⁰ Erã perãre ĩgũ sihubeopũ. ĩgũ sihubeocũ pee erãpũ erã pagure ĩgũre itamurã mera dohodirugue apicã Jesu mera waha wañorã.

Watĩ ñajasũdigũ Jesure bocatĩriñumi

Lc 4.31-37

²¹ Eropi erã Capernaum waĩcũri macague ejañorã. Eropigũ Sabado árĩcũ judio masa erã buheri wihigue buhegũ ñajapũ.

²² Eropigũ õaro masipehogũ buhegũ, judio masare erã buherã iro dopa árĩbiripũ ĩgũ. ĩgũ eropa buhecũ iri maca majarã pee ũca wañorã.

²³ Irisubure iri wihire yujugũ watĩ ñajasũdigũ árĩpũ. Eropigũ õpa arĩ gaguiniguiipũ Jesure:

²⁴ —Mũhũ Jesu Nazare majagũ garibobiricãque gũare watẽare. ¿Duhpibu õpa iiri gũare? ¿Mũhũ gũare dederecũ iibu iiri? Goãmũ magũ mũ õagũ árĩcũ gũa masia, arĩ gaguiniguiipũ ĩgũ Jesure.

²⁵ ĩgũ eroparĩcũ peegũ Jesu turipũ watĩre:

—Ejarimaricãque. ĩgũre cohã wiria waque, arĩpũ Jesu.

²⁶ Eropigũ watĩ masure yeba mehmereja tũrucũ iipũ. ĩgũ gaguiniguicũ ta wiriapũ ĩgũre.

²⁷ Eropirã árĩpehrerã iri wihi doanirã ĩgũ eropa wacũ ĩha ũcataria waha õpa arĩñorã:

—Yaho. ¿Ñehe buheri ãhriri ii? ¿Mama buheri ta ãhriri? ĩgũ opũ iro dopa ta doremi watẽare. ĩgũ dorecũ watẽapũ tarinũgabeama ĩgũre, arĩ wereniguiñorã iri wihi doarã erã basi.

28 Eropirã bajamenurigã pührugã ta, árĩpehrerã Galilea yeba majarã irire ïgu eropa iirare masipehrea wañorã.

Jesu Simo Pedro mũñecore ðago iiñumi

Mt 8.14-15; Lc 4.38-39

29 Eropi Jesu sã judio masa erã buheri wihigue árĩnirã wiria wañorã. Erã eropa wiriara pührũ Jesu, Santiago, Ñu mera, Simo ïgu pagũ magũ Andre sã ya wihigue ñajapũ.

30 Irisubure Simo mũñeco nimacũri dorecũgo camague igo oyacũ wereñorã Jesure.

31 Erã eropa werecũ peegu, ïgu igo pohrogue eja, igo mojtore ñeha, ïgore tara wahgũ doborũ. ïgu tara wahgũ dohocũ ta ïgore nimacũri taria wayoro. Taricũ pepigo igopũ wahgã erãre bari ejopo.

Jesu bajarã dorecũrãre ðarã iiñumi

Mt 8.16-17; Lc 4.40-41

32 Ñamicague abe ñajara pührugue masa árĩpehrerã dorecũrãre, gajirã watẽa ñajasũnirãre, pũriri dorecũrãre Jesu pohrogue aĩ ejañorã.

33 Eropirã árĩpehrerã iri maca majarã gamenereñorã Jesu árĩri wihi disiporore.

34 Eropigu Jesu bajarã dorecũrãre, baja dore oparãre ðarã wacũ iipũ. Masa bajarãre watẽare wiupũ. Eropigu watẽa Jesu Goãmũ magũ ïgu árĩrĩre erã masicũ ïagu Jesupũ erãre irire were-dorebiripũ.

Galilea yebague Jesu buheñumi

Lc 4.42-44

35 Eropigu ñamiñarigã árĩcũ boyoboro core, ãgu wahgãra pũhrũ masa marirogue ãgu Pagũ Goãmũre serẽgu warũ.

36 ãgu eropa wacũ ãarã Simo sã ãgũre amarã ejañorã.

37 Eropirã ãgũre bocatĩri õpa arĩñorã:

—Masa árĩpehrerã mũre ahmama, arĩñorã erã ãgũre.

38 Erã eroparĩcũ peegu õpa arĩpũ Jesupũ.

—I macare buhegu ahrabũ yũhũ. Eropirã gaji macari sãre õgã maja macari sãre buherã warã mari. Yũhũ iri macari sãre buhegũra, arĩpũ Jesu.

39 Eropigu árĩpehrero Galilea yebare buhecuripũ. Eropigu macari nũcũ erã ya buheri wirigue ñajaja buherũ. Pũriri dorecurã sãre pũririre cóãpũ. Watẽare masare ñajanirãre cohã wiupũ.

Jesu camĩ boagũre õagũ iĩñumi

Mt 8.1-4; Lc 5.12-16

40 Eropi gajigu camĩ boagu Jesu pohroque eja, mereja serẽpũ:

—Mũhũ yũre õagu wacũ iidiagu, yũre õagu wacũ iimasia, arĩpũ camĩ boagupũ Jesure.

41 ãgu eroparĩcũ peegu Jesu ãgũre mojomoro ãapũ. Eropigu Jesu ãgu mojoto mera mohmeripũ. Mohmeripũ ta õpa arĩpũ:

—Irire iidiaca. Õagu árĩque mũhũ, arĩpũ Jesu.

42 ãgu eroparĩcũ ta ãgu camĩ boara yaria wayoro. Õagu warũ ãgu.

43 ãgu eropa wacũ ãagu Jesu ãgũre turaro mera wererũ:

44 —Yuhũ mure õpa iirare gajirãre ne werebir-icãque. Eropa werebiriqeregũ ta mũ dũpũre õaro warare pahire ãhmugũ waque, “Õagũ ãhrimi,” arĩdoregũ. Goãmũ doreri Moiserẽ ãgũ apidiro dopa ta ãique. Eropigũ mirimagugãre oque pahire mũ õagũ warare masare mũ ãhmuburire, arĩpũ Jesu ãgũre. Õpa arĩtuhaja waque, arĩpũ ãgũre.

45 ãgũ eropa masare weredorebiriqerẽcũ ta ãgũpũ waha árípehreri macari majarãre Jesu ãgũre õagũ wacũ iirare werepũ. ãgũ eropa werera pũhrũ Jesu masa bajarã erã áríroguere wamasibiripũ. Eropigũ ãgũ masa bajamerãgã áríroque árípũ. Eroque ãgũ áricũ baja macari majarã ãgũ pohroque ejañorã.

2

Jesu dũpũ buhadigũre õagũ wacũ ãñũmi

Mt 9.1-8; Lc 5.17-26

¹ Bajamenũri pũhrũ Jesu Capernaumgue dujaa wapũ. Wihigue ãgũ áricũ masa masiñorã.

² Eropirã masa ero bajarã gamenere iri wihire ẽjũtura waha disiporogue wirinũgajañorã. Eropigũ Jesu erãre õari buherire werepũ.

³ Eropirã gajirã sã Jesu pohro ejariñorã. Erã wapicũrã ẽma dũpũ buhadigũre ã ejañorã.

⁴ Eropa ejarã masa bajarã áricũ ãarã Jesu pohroque ã ãajamasibiriñorã. Eropirã erã dũpũ buhadigũre ã muju wihi weca ã weasiri ãajaa Jesu ãgũ niguiro weca pihri dijuñorã. “Jesu ihĩ ãgũ dorecũrere taricũ ãigũcumĩ,” arĩ pepiñorã erã.

5 Erã eroparĩ pepicũ masigu Jesupũ dorecũgure õpa arĩ werepũ:

—Mahgu, mũ ñero iirare cóātuhabu, arĩpũ Jesu dũpũ buhadigure.

6 Īgu eroparĩcũ peerã erogue doarã judio masare buherãpũ erã basi õpa arĩ pepiñorã:

7 “Ihĩ eropa arĩ wereniguibiricãporo. Goãmure ñero wereniguigu iimi ihĩ. Īgu masu mari iro dopa árĩgu ãhrimi ĩgu sã. Eropigu ĩgu mari ñero iirare cóãmasibeami. Goãmũ dihta masa erã ñero iirire cóãmasimi,” arĩ pepiñorã erã.

8 Erã eropa arĩ pepicũ ĩagu, Jesu erã pepirire masigu õpa arĩpũ erãre:

—¿Duhpirã mũa eropa arĩ pepiri?

9 “Mũ ñero iirare cóātuhabu,” yũ arĩcũ pee “Gũyaricũgu ãhrimi,” arãa mũa yũre masibiri-quererã ta. Ihĩ dũpũ buhadigure “Wahgã-nũgajaque,” yũ arĩcũ ĩgu wahgãnũgajacũ ĩarã yũ arĩra diaye árĩcũ masirãca mũa.

10 Yũhũ masũ Goãmũ ĩgu obeodigu árĩgu i yebaguere masa erã ñero iirire cóãmasia yũhũ. Mũa irire masiboro dopa ĩgure wahgãnũgajacũ iigũra, arĩpũ Jesu judio masare buherãre.

Eropa arĩtuhaja dũpũ buhadigure õpa arĩpũ:

11 —Mũre arĩgu iiaa: Wahgãnũgajaque. Curique. Mũ pũgure aĩ waque mũ ya wihigue, arĩpũ ĩgure Jesu.

12 Īgu eroparĩcũ peegu dũpũ buhadigupũ wahgãnũgaja, ĩgu pũgure aĩ arĩpehrerã masa erã ihuro wiria waha wapũ. Īgu eropiicũ ĩarã erã arĩpehrerã ĩhamaria wañorã.

—Goãmu ðagu turagu àhrimi. Ne òpa iirire ïabirimurabu mari, arĩnorã erã basi.

Jesu Levíre ïgu mera majagu árĩbure si-huñumi

Mt 9.9-13; Lc 5.27-32

¹³ Eropi dipaturi Jesu ditaru turogue waru. Eropigu masa bajarã ïgu pohrogue eja gamenerecũ ïagu ïgu erãre buheru.

¹⁴ Eropa iituha, erogue árĩdigu wagu, Levíre Alfeo magure ïgu mohmeri taribugue bocajaru. Gajirã mera oparã ya árĩburire wajasea corerã mera árĩru Leví. ïgure bocajagu òpa arĩru:

—Yu mera majagu árĩbu arique muhu, arĩru Jesu Levíre.

ïgu eroparĩcũ peegu Levíru wahgãnujaja Jesu mera waha waru.

¹⁵ Puhru ïgu ïgu buherã mera Leví ya wi-hire mesague ba doacũ bajarã wajasea corerã “Ñero iirã àhrima,” masa erã arĩrã erã mera ba doañorã.

¹⁶ Erogue erã doara puhru, gajirã judio masare buherã, fariseo masa sã Jesu ñero iirã mera ïgu bacũ ïañorã. Eropa ïarã òpa arĩnorã:

—¿Duhpigu ñero iirã wajasea corerã mera bahari Jesu? arĩ serẽpiñorã judio masare buherã Jesu buherãre.

¹⁷ Erã eroparĩcũ peegu òpa arĩ yuhripu Jesuru:

—Dorecãrã dihta duhturure ahmama. Dorecãrã duhturure amaro dopa ta “Ñegu àhraa yuhu,” arĩrã yure amarãcoma. Eropigu “Ñegu àhraa,” arĩrã dihtare erã ñero iirare bujaweredore òaripure gohrotocũ iigu aribu

yuhũ. Erã basi “Ôarã ãhraa gua,” arĩ pepirãpũre itamugũ aribiribũ, arĩpũ Jesu erãre.

Ba duhurire serẽpiñuma gajirã Jesure

Mt 9.14-17; Lc 5.33-39

¹⁸ Irisubure Ñu buherã, fariseo masa sã Goãmũre umupeomorã ba duhumũriñorã. Eropirã masa Jesu pohro eraa ïgũre serẽpiñorã.

—Erã Ñu buherã, fariseo masa buherã sã Goãmũ ya árĩburire iirã, ba duhumũrama. ¿Duhpirã mũ buherãpũ ba duhubeari? arĩñorã erã Jesure.

¹⁹ Erã eroparĩcũ pee Jesu erãre õpa arĩ yuhripũ:

—Õpa ãhraa iri: Mojoto diridigũ ïgũ bosenũre iicũ ïgũ mera majarã bujawererã ba duhurã iibeama. ïgũ mera árĩrã mucubiri barã iima. Eropa ta yũ buherã sã yũ mera árĩrã ba duhumasibeama.

²⁰ Yujunũ Goãmũ yũre aĩcãgũcumĩ. Eropa ïgũ aĩgãra pũhrũ yũ buherã mera árĩsome yuhũ. Eropirã irisubugue tamerare yũ buherã ba duhurãcoma, arĩpũ Jesu.

²¹ Erã iribojegue maja buheri mera mama buheri mera erã buhe morediacũ ïagũ õpa arĩ werenemopũ Jesu werenigui queori mera:

—Ne mama gasiro suhri gasiro mera mũrañe suhrirore seretu masiya mara. Eropiicũ mama gasiro mari coera pũhrũ mũrañere suhrirore taragameneo, wũtariaro yehgucũ iiaa. Eropa ta mama buherire mũra buheri mera wapi moa buhebircãro gahmea.

22 Eropirã ne igui decore imisĩri decore waibugũ gasiro ajurore m̃ara ajurore pisãbircãro gahmea. Eropiro igui deco pahmutarirogue m̃ara ajurore yehgue dija wahaa. Iri ajuro yehgucũ igui deco sã cohmo, ajuro sã cohmoa wahaa. Eropirã igui decore mama ajuro mera pisãro gahmea. Eropiicũ igui deco sã cohmo beaa. Ajuro sã cohmo beaa. Eropa ta mama buheri, m̃ara buheri mera more buhebiricãro gahmea, arĩ buhepũ Jesu erãre.

Sabado árĩcũ Jesu buherã trigo pororire turĩñuma

Mt 12.1-8; Lc 6.1-5

23 Gajinũ Sabado árĩcũ Jesu sã trigo pohegue iha taria wañorã. Eroque tariarã iḡũ buherãpũ trigo pororire turĩ tari wahgãñorã.

24 Erã eropiicũ iarã õpa arĩñorã fariseo masa Jesure:

—Peenique guare. ¿Duhpirã mũ buherã Sabadonũ mari soorinũ árĩquerecũ Goãmũ iḡũ mohmedorebiririnũre mohmeri erã? Mari dorerire tarinũgarã iima, arĩñorã erã Jesure.

25-26 Erã eroparĩcũ peegũ yũ buherã tarinũgarã iibeama arĩḡũ õpa arĩpũ erãre:

—Iribojegue Davi iḡũ mera majarã mera oaboagũ Goãmũ wihigue ñaja iri wihi árĩri panre Goãmũ ya panre bañumi. Eropigũ iḡũ mera majarã sãre badoreḡũ iri panre oñumi. Iri panre pahia dihtare badorera árĩyoro. Goãmũ doreri gajirãre iri panre badorebiriyoro. Irisubure Abiata waĩcũḡũ pahia opũ arĩñumi. ¿Davi sã irire erã iirare Goãmũ yare erã gojarare buhebirari m̃aa? Davi iri panre bagũ Goãmũre tarinũgagũ

iibiriñumi. Dohpagãre yu buherã sã i trigo yerire tũrĩ barã Goãmure tarinugarã iibeama, arĩpu Jesu.

²⁷ Eropa arĩtuhaja õpa arĩnemopu:

—Goãmũ masare iituhajagu soorinure doreñumi “Masa sooporo,” arĩgu. Eropa iigu masa inure iiburire weregu ãhrimi. Masapu inure erã iiburire wererã árĩbeama.

²⁸ Eropigu yũhu masu Goãmũ ïgu obeodigu inonu soorinu sãre masa erã iiburire doremasia, arĩpu Jesu erãre.

3

Mojoto buhadigu õaro wañumi

Mt 12.9-14; Lc 6.6-11

¹ Gaji Sabado árĩcũ Jesu judio masa erã buheri wihigue eja ñajapu daja. Eropigu mojoto buhadigu sã ero arĩpu. Eropirã iri wihi árĩrã Jesure ïhanũñorã ïgure weresãmorã.

² Sabado árĩcũ Jesu mojoto buhadigure ïgu õagu iicũ ïarã, “Mari soorinure Jesu mohmegu iimi,” arĩ weresãdiañorã Jesure.

³ Eropigu õpa arĩpu Jesu mojoto buhadigure:

—Wahgãnugaque. Arique õgue, arĩpu.

Õpa arĩtuha iri wihi árĩrãre werepu:

⁴ —¿Sabado árĩcũ õarire iicũ õabeari? ¿Ñerire iicũpũre õhari mua pepicũ? Sabado árĩcũ masure masucũ õapũrica. Masure wejẽcũpũre õabeaa, arĩ werepu Jesu erãre.

Ïgu eropa arĩquerecũ ta yũhribiriñorã.

⁵ Erã eropa yuhribiricũ ãagu Jesu erãre ãhamehtu erã mera guapũ. Erã ãgure peedia-biricũ ãagu Jesu erã mera bujawerepũ. Eropigu mojoto buhadigure arĩpũ:

—Mũ mojotore sĩsirãbeoque, arĩpũ ãgure.

Ïgu eroparĩcũ peegu ãgu mojotore sĩsirãbeopũ ãgu. Ïgu eropiicũ ta õari mojoto wayoro.

⁶ Ïgu ya mojoto õari mojoto wacũ ãarã fariseo masa wiria wañorã. Wiria Herode curu majarã mera gamenere, “¿Dohpa ii ihĩ Jesure wejẽrãcuri?” arĩ weretamuñorã erã erã basi.

Masa bajarã ditaru tãroque arĩñuma

⁷⁻⁸ Eropi Jesu ãgu buherã mera ditaru tãroque wapũ. Erã erogue wacũ ãarã Galilea majarã masa bajarã erã puhru nurũsiañorã. Eropirã Judea yeba majarã, Jerusalén majarã, Idumea yeba majarã, Jordán waĩcũriya gajipũ masegue majarã, Tiro majarã, Sidón majarã ãgure ãarã wañorã ãgu iirare peenjarã.

⁹ Eropirã bajarã arĩñorã Jesu pohrore. Tuucãhmota nuƣajacãñorã. Eropigu Jesu ãgu buherãre gasirure amuyudorepũ ãgu doaborore.

¹⁰ Bajarã dorecũrãre ãgu õarã wacũ iicũ ãarã gajirã dorecũrã sã ãgure pẽhrediañorã.

¹¹ Eropirã watẽa ñajasũnirã Jesure ãarã ãgu pohro mereja arĩñorã:

—Mũhũ Goãmũ magũ ãhraa, arĩ gaguiniguĩñorã erã ãgure.

¹² Eropigu erãre Goãmũ magũ ãgu arĩrire turaro mera gajirãre weredorebiripũ Jesu.

Jesu ĩḡu buheräre doce gohra beyeñumi

Mt 10.1-4; Lc 6.12-16

¹³ Eropigũ Jesu utãḡugue mũria ĩḡu gameräre sihupũ. ĩḡu eropa sihubeocũ peerã ĩḡu pohroḡue ejañorã.

¹⁴ Eropigũ doce umare ĩḡu mera majaräre, ĩḡu obeomoräre beyerũ. Gaji macarigue ĩḡu yare buherã wamoräre beyedobopũ Jesu.

¹⁵ Eropigũ watẽare erã cóãburire apipũ erãre.

¹⁶⁻¹⁹ Oã árĩñorã doce gohra uma ĩḡu beyenirã. Simo, Santiago Zebedeo magũ, ĩḡu pagũ magũ Ñu, Andre, Felipe, Bartolomé, Mateo, Toma, Santiago Alfeo magũ, Tadeo, Simo celote ya curu majagũ, Juda Iscariote, oã nũcure Jesu beyedobopũ. Jesu Simore Pedro waĩyerũ. Santiagore, Ñu mera Boanerges waĩyerũ. Boanerges mari ya mera “bupu masa” waĩcũma. Juda Iscariote Jesure ĩhaturiräre ĩhmubu árĩpũ. Erãre beyedobotuha Jesu dijaha wihigue ñaja warũ.

—Jesu watĩ turari opami, arĩ weresãñuma masa

Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10

²⁰ Eropi ero dipaturi masa bajarã gamenereñorã daja erã pohro. Eropirã ĩḡu ĩḡu buherã sã ne bamasibiriñorã.

²¹ Eropirã Jesu acawererã ĩḡu iirare pee-beoñorã. “Jesu goroweregũ wagũ iimi,” masa arĩcũ peeñorã. Eropirã ĩḡu pohroḡue eja ĩḡure aĩḡãridiariñorã.

²² Gajirãpũ õpa arĩñorã:

—Beelzebú ĩḡure eropa iicũ iicumi. ĩḡu watẽare cóãḡu Beelzebú watẽa opũ turari mera

erãre cohãmi, arĩñorã Jerusaléngue arinirã judio masare buherãpũ.

²³ Erã eroparĩcũ peegũ Jesupũ erãre sihubeo werenigui queoriñe mera werepũ erãre.

—Watĩ ya turari mera watẽare cóãgũ iibea. Watẽa erã basi cóãmasibeama.

²⁴ Eropirã yuju yeba majarã erã basi gamequeãrã iri yeba majarã pehrea wacoma.

²⁵ Eropirã yuju wihi majarã erã basi erã gamequeãrã iri wihi majarã pehrea wacoma.

²⁶ Eropigũ ãgũ Satana watẽa opũpũ watẽare yũre cóãdoregũ, ãgũ basi ta gamequeãgũ iibocumi. Eropigũ ãgũ pehrea wabocumi.

²⁷ Ōpa ta ãhraa watĩ turagũre tarinũgari were-diacũ: Wihi opũre turagũre diribigũ, yajari masũ ãgũ ya wihire ñajaja yajamasibeami. Ìgũre ãgũ dirira pũhrũ tamerare ñajaja yajamasimi ãgũre, arĩ werepũ Jesu. Eropa arĩ werepũ watĩre ãgũ tarinũgarare weregũ. Watĩ turagũ árĩquerecũ ta Jesu ãgũre tarinũgami watẽare cohã wiugũ.

²⁸ Eropigũ arĩnemopũ Jesu:

—Diaye arĩgũ iiaa mũare. Árĩpehreri masa erã ñeri iicũ sãre, erã wereniguicũ sãre Goãmũ cãdijimasimi.

²⁹ Eropa cãdijiqueregũ ta Espíritu Santore erã ñero wereniguicũ iri tamerare ne cãdijisome. Erã eropa arĩra waja eropa dipuwajacũniguicãrã árĩrãcoma, arĩpũ Jesu erãre.

³⁰ Jesu Espíritu Santo turari mera mohmequerecũ erãpũ “Watĩ turari mera mohmemi,” arĩñorã. Erã eropa arĩra waja Jesu eropa arĩ werepũ erãre.

*Jesu acawererã ãgure sihurã erañuma**Mt 12.46-50; Lc 8.19-21*

³¹ Eropirã Jesu pagu porã ãgu pago mera erañorã. Eropa erarã disiporogue niguirã gajirãre sihudoreñorã ãgure.

³² Eropirã masa ãgu pohrogue doarã wereñorã ãgure.

—Mũ pago mũ pagu porã mera disiporogue sihuma mũre erã, arñorã.

³³ Erã eroparĩcũ peegu õpa arĩpu Jesu erãre buhebu:

—¿Noa àhriri yu pago yu pagu porã sã mua ãacũ? arĩpu.

³⁴ Eropa arĩgu ãgu pohro doarãre ãagu õpa arĩpu:

—Oã àhrima yu pago, yu pagu porã dopa árĩrã.

³⁵ Goãmũ gamerire iima oã. Eropa ta iirã yu pagu magu, yu pagu mago, yu pago iro dopa àhrima, arĩ buhepu Jesu erãre.

4*Jesu oteri masu queoriñere buheñumi**Mt 13.1-9; Lc 8.4-8*

¹ Eropi dipaturi ta daja Jesu ditaru tãrogue buhenugapu. Eropa erogueru buhenugagu masa bajarã ãgu pohrogue gamenerecũ ãagu Jesu dohodirugue ñaja buhe payapu. Eropirã masapu yebague ditaru tãrogue niguiñorã ãgure peemorã.

² Eropigu Jesu baja werenigui queorire erãre buhepu.

³ —I queoriñere peeque mua, arĩpu erãre.

—Oteri masu otegu wañumi.

⁴ Īgũ eropa otecũ gajiyeri ma tũro yurimerejayoro. Ero mehmerejarayerire mirimagũ porã ahri bacãñuma.

⁵ Eropi gajiyeri utãyeri watope yurimerejayoro. Ero utãyeri watope nicu mariñariro árĩquerecũ ta, mata puhriyoro.

⁶ Eropa puhri ara árĩquerero, abe ĩgũ buřigã asicũ, nuguri marinijaro ñaiñaja sĩa wayoro.

⁷ Gajiyeri poracũroge yurimerejayoro. Porapũ puhri tiataria waha oterayeripũre wejẽcãyoro. Eropiro iri dũca mariyoro.

⁸ Gajiyeri õari yebapũ yurimerejayoro. Õaro puhri dũcacũyoro, gajisari treinta yeri, gajisari sesenta yeri, gajisari cien yeri dũcacũyoro, arĩ buhepũ Jesu.

⁹ —Irire õaro peeque mũa, arĩnemopũ Jesu.

Jesu ĩgũ werenigui queorare ĩgũ buherãre wereñumi

Mt 13.10-17; Lc 8.9-10

¹⁰ Eropirã puhũ erã seyaro árĩrã, doce buherã gajirã Jesu mera árĩrã iri queorañere masidiarã Jesure serẽpiñorã.

¹¹ Erã eropa serẽpira puhũ Jesu õpa arĩ werepũ:

—Goãmũ masa tauro opũ ĩgũ árĩrire, iri-bojegue majarã erã masibirirare mũare yũ buherãre masicũ iimi Goãmũ. Gajirãpũre eropi-beami ĩgũ. Eropigũ erãre werenigui queori mera buhea.

¹² Eropirã erã ñaquererã, pee masibeamã. Eropirã peequererã ta masisome. Erã masirã õaripũre gohrotoboñuma. Erã eropa gohrotocũ ñagũ erã ñero iirare cóãboñumi Goãmũ. Eropa

árĩquerecũ ta erãpũ ne peediabeama, arĩpũ Jesu.

Jesu oteri masũ queoriñere were amuñumi

Mt 13.18-23; Lc 8.11-15

¹³ Īgũ eroparĩra pũhrũ, õpa arĩnemopũ erãre: —¿Iñe queoriñere peenibeari mũa? ¿Mũa iñe queoriñere peebirã dohpa gaji queorire peerãcuri mũa? arĩpũ Jesu erãre.

Eropa arĩtuhaja õpa arĩ werepũ erãre.

¹⁴ —Oteri masũ ĩgũ oteriyeri õari buheri iro dopa ãhraa.

¹⁵ Eropiro ma tũro mehmerejarayeri, õari buheri iro dopa ta ãhraa. Eropigũ masa erã õari buherire erã peecũ ĩagũ Satanapũ iri õari buherire masidorebeamı erãre. Mirimagũ porã iriyerire erã dote aĩdiro dopa ta iimi.

¹⁶ Eropi utã watope mehmerejarayeri õari buheri iro dopa ta ãhraa. Eropirã masa õari buherire pee, mucubiriri mera mata irire pee aĩma.

¹⁷ Eropa pee aĩquererã ta, utã watope arĩrisari, nuguri marĩrisari iro dopa ta oã masa turabeama. Eropa turabirã yaha õari buherire erã peera waja gajirã erãre ñero iicũ ĩarã yahapũre duhucãma. Gajirã erãre ñero iicũ irire bocatĩubirã yahare duhucãma.

¹⁸ Eropi pora watope yurimerejarayeri õari buheri iro dopa ta ãhraa.

¹⁹ Eropirã masa õari buherire peequererã, i yeba majare wũaro guñaricũrã niyerure mahima. Gajino sãre baja gamenemoma. Erã eropiicũ iripũ õari buheripũre cãhmotaa.

Iri eropa cãhmotacũ masa Goãmũ gamerire iibeama.

²⁰ Eropi õari yeba mehmerejarayeri õari buheri iro dopa ta ãhraa. Eropirã masa õari buherire peerã irire masima. Eropa masirã árĩrã Goãmũ ãgũ gamero dopa ta iima erã. Yujurãyeri merogã õarire iima treinta yeri dũcacũro dopa ta. Gajirã wecañari õarire iima sesenta yeri iri dũcacũro dopa ta. Gajirã wũaro õarire iima cien yeri dũcacũro dopa ta, arĩ werepũ Jesu erãre.

Jesu sihãgodiru queoriñere buheñumi

Lc 8.16-18

²¹ Eropa arĩtuha õpa arĩnemopũ:

—Ne, sihãgodirure masa sihãgorã mátasorobu docague buhapibeama. Irirure sehro doca apibeama. Irirure sihãgorã umarogue duhpeoma õaro boyoweadorerã.

²² Árĩpehrerã masa erã masibirirare pũhrũ masirãcoma. Sihãgodiru boyocũ mari ãhamasiro dopa ta, iribojegue erã masibirirare masirãcoma masa.

²³ Irire õaro peeque mũa, arĩpũ.

²⁴ Eropigũ erãre arĩnemopũ daja:

—Merogã masidiarã merogã masirãca. Wũaro masidiarã wũaro masirãca. Eropirã peerã õaro peenũrũque.

²⁵ Õaro peenũrũgũ õaro masigũcumi. Peenũrũbigũ “Merogã peea,” ãgũ arĩquerecũ ta, iripũ dederea waroca ãgũre, arĩpũ Jesu erãre.

Jesu coye puhrii queoriñere buheñumi

²⁶ Jesu erãre werenigui queori mera buhepũ daja:

—Goãmũ ãgũ opu ářĩri werediacũ ojodũcare otera iro dopa áhraa. Yujugũ coyere ojodũcayeri otemi.

²⁷ Otetuhaja m̃araro ta carĩ wahgã ãagũ wam̃aririmi. Irisubu ãgũ oterayeri puhri wiri-aca. “¿Dohpa puhri?” arĩ ĩha masibeami irire otedigũ ãgũ basi.

²⁸ Iri otera iri yeba mera iri gamero dũcacũa. Erapũgã deyomũhta, p̃ahrũ dipa poro puhri wiria wahaa.

²⁹ Dũca bũgatuhajacũ ãagũ iri pororire pehami. “Pearisubuno ta áhraa,” arĩmi. Ĭgũ otera iri bũgarare ãgũ masibiridiro dopa ta masa Goãmũ yarã erã dohpa wacũ sãre masibeami masa, arĩ buhepũ Jesu.

Mostazayegã queoriñere wereñumi Jesu
Mt 13.31-32; Lc 13.18-19

³⁰ Eropa arĩtuha buhenemopũ:

—¿Goãmũ ãgũ opu ářĩri werediacũ ñeheno iro dopa áhriri m̃ua pepicũ? Iri werenigui queoriñe mera irire weregũra.

³¹ Mostazayegã iro dopa áhraa Goãmũ ãgũ opu ářĩri. Iriyegã ãgũ otecũ miriyegã gohra áhraa.

³² Eropa arĩquerero iriyegã õaro puhri wiria. Eropiro yucũgũ wũadigũ wahaa. Eropirã irigũ dũp̃ari paga dũp̃ari bũgacũ ĩarã mirimagũ porã iri dũp̃arigue suhri suama. Mostazayegã wũatariadigũ bũgaro dopa ta umaro majagũ mari Opũre masinũgarã bajamerãgã erã arĩquerecũ ta, p̃ahrũguere erã bajarã warãcoma, arĩpũ Jesu.

Queori mera ĩḡu buherire wereñumi Jesu

Mt 13.34-35

³³ Eropigũ iri werenigui queori iro dopa baja queorire erã masiropê õari buherire buherũ erãre.

³⁴ Queoriñe mariro werebiripũ erãre. Pũhrũ erã seyaro árĩrãre õaro were amupehocãpũ Jesu ĩḡu buherãre.

Jesu miruñere yũsũdoreñumi

Mt 8.23-27; Lc 8.22-25

³⁵ Eropi irinũ ñamica Jesu ĩḡu buherãre õpa arĩpũ:

—Ina sipũ masegue, arĩpũ erãre.

³⁶ ĩḡu eroparĩcũ peerã, yebague niguirãre goeriseretuhajarã dohodirugue ñajaa, Jesure aĩ taribuja wañorã. Eropirã gajirã gaji gasi mera erã pũhrũ taribujañorã.

³⁷ Erã taribujacũ iriyague miruñe bũrigã weãyoro. Eropiro miruñe ariro pãgũri dohodirure miucãriyoro. Deco turaro ñajayoro. Merogã duhyayoro erã miriboro.

³⁸ Eropa warisubu Jesu dohodiru auturogue suhri pore wecague carĩḡu iipũ. Eropirã erã ĩḡure wahgũñorã.

—Buheḡu, ¿mũhũ ĩabeari? Mirirari iiaa mari, arĩñorã erã Jesure.

³⁹ Erã eroparĩcũ peegũ Jesu wahgã miruñere, pãgũri sãre,

—Yũsũque, arĩpũ.

Ĩḡu eroparĩcũ ta miruñe pãgũri sã yũsũdija pehrea wayoro. Õaro dujayoro.

⁴⁰ Eropigũ Jesu arĩpũ ĩḡu buherãre:

—¿Duhpirã güimaacãri mua? ¿Mua yure umupeobeari? arĩpũ Jesu erãre.

⁴¹ Eropa wacũ iarã erã ñhamaria wañorã.

—¿Ñehmũno masu ãhriri ihĩ miruñe, pãgũri sã yuhrisũgu? arĩñorã erã basi.

5

*Watẽa ñajasũdigure ðagu wacũ iĩñumi Jesu
Mt 8.28-34; Lc 8.26-39*

¹⁻² Eropi erã sipũ masegue Gerasa majarã ya yebague taribujajañorã. Eropigũ Jesupũ dohodirugue sañadigũ majanũgajapũ. Ìgu majanũgajara pũhrũ, watẽa ñajasũdigũ masa gobereri utã gobereri watopegue árĩdigũ wiriri ìgu pohroque aripũ.

³ Ìgu watẽa mera goroweregu masa gobereri watope árĩgu árĩmũripũ. Gajirãpũ ìgure ñeha comeda wũarida mera dirimasibirimũriñorã.

⁴ Ìgu bũrigã gorowerecũ ñha bajasuburi masa ìgure guburi diriri berori mera comedari mera dirimũririñorã. Eropigũ ìgupũ comedarire nuha tuãtasiricãmũripũ. Eropirã ìgu turagu árĩro mera masapũ ìgure ñeha dirirã bocatĩubiriñorã.

⁵ Eropigũ ñami árĩcũ, umũ sãre masa gobereri watopegue, utã yucugue sãre, eropa gaguinigui curicãmũripũ ìgu. Eropigũ utã mera ìgu basi dotemũripũ.

⁶ Eropigũ yoarogue Jesure ñhabeo ìgu pohroque omagãripũ. Eraa merejapũ Jesu core umupeobu.

⁷⁻⁸ —Watẽa, duhuque ìgure, arĩpũ Jesu.

Īgu ōpa arīcū peegu, watēa ñajasūdigu ōpa arī gaguiniguipū:

—¿Jesu Goāmū turagu magu, ñehenore iibu iiri mūhū yūre? Goāmū ĩgu ĩaro serēa yūhū mure. Yūre ñero iibiricāque, arī gaguiniguipū watēa ñajasūdigu Jesure.

⁹ —¿Dohpa waīcūri mūhū? arīpū Jesu ĩgure.

—Gua bajarā āhraa. Eropirā “Bajarā watēa” waīcua, arīpū Jesure.

¹⁰ Eropigu Jesure turaro serēpū:

—I yeba árīrāre gua watēare gajipūgue wadorebircāque, arīñorā watēa masū mera árīnirā.

¹¹ Irisubure bajarā yesea árīñorā erā pohrore. Utāgu gubuye ahma barā iñorā.

¹² Ero erā baniguicū ĩarā ōpa arī serēñorā watēa:

—Soā yesea pohroque wadoreque guare. Erā mera árīdoreque guare, arī serēñorā watēa masure ñajanirā.

¹³ Erā eroparīcū peegu yesea pohroque wadorepū Jesu erāre. Īgu eropa dorecū watēa masure duhu yesea dos mil gohra árīrāpūre ñajañorā. Erā pohroque erā ejara pūhrū yeseapū gorowere árīpehrerā dipaturūgue oma buha, ditarugue yuriñajaa sīripehrea wañorā.

¹⁴ Yesea erā eropa wacū ĩarā, erāre ĩhadibunirāpū güi omagā wañorā. Macague eja, iri maca majarāre campo majarā sāre erā ĩarare weresiripehocāñorā. Erā eropa werēcū peerā masapū bajarā Jesu ĩgu iirare ĩarā arīñorā.

15 Eropirã Jesu pohrogue erarã, watëa ñajasũdigure, suhri saña, pee masigu ñgu ero ðaro doacũ ñarã ñha ¼ca wañorã erã.

16 Eropirã watëa ñajasũdigure, yesea sãre erã eropa warare ñanirã gajirãre werepehocãñorã.

17 Erã eropa werepehocũ peerã ero majarã Jesure turaro mera wadoreñorã.

18 Eropigu Jesu ñgu dohodirugue ñgu ñajacũ ñagu “M¼ mera wadiaca,” arĩ burigã serërip¼ watëa ñajasũdigur¼ Jesure.

19 Ñgu eropa arĩquerecũ Jesu ñgure werep¼:

—Y¼ mera aribita. M¼ ya wihigue waha, m¼ pohro árĩrãre y¼h¼ m¼ op¼ m¼re ðaro iirare wereg¼ waque. M¼re y¼ mojomoro ñarare wereque erãre, arĩp¼ Jesu ñgure.

20 Ñgu eroparĩcũ pee watëa ñajasũdigur¼ Decapoli waĩc¼ri macague Jesu ñgure ðaro iirare werenugap¼. Ñgu eropa arĩ werecũ peerã, masa árĩpehrerã pee ¼ca wañorã.

Jairo magore ðago ii, ne behrego sãre ðago iiñumi Jesu

Mt 9.18-26; Lc 8.40-56

21 Eropi dipaturi ta Jesu gajip¼ masegue ñgu taribujajacũ masa bajarã ñgu pohrogue w¼ariya t¼rogue gamenereñorã.

22 Eropigu judio masa erã buheri wihire ñhadibug¼ Jairo waĩc¼gu erap¼. Jesure ñha, ñgu guburi pohro mereja ðpa arĩ serëp¼:

23 —Y¼ mago sĩrigo iiamo. Eropigu igore m¼ mojoto mera duhpeog¼, igore ðore taug¼ arique. M¼h¼ eropiicũ igo masagocumo, arĩp¼ ñgu Jesure.

24 Īḡu eroparīcū pee Jesu ĭḡu mera waru. Īḡu wacū masa bajarā nurusiagāñorā ĭḡure.

25 Eropigo nomeo doce bojori gohra eropa umuri nucū behreniguigo ero árīpo. Ero core bajarā duhturuua igore ñero taricū iññorā igore ocoyerā.

26 Eropigo duhturuare igo niyeru árīpeherrerire wajayepituhapo igo ocoyedorego. Erā eropa ocoyequerecū igo muraro ta árīniguicāpo. Eropigo igo ero core igo árīdiro tauro ñero wapo.

27 Igo eropa ñero taririsubu Jesu ĭḡu masare oarā iirire peerā gajirā wereñorā igore. Eropigo igo Jesu pūhrū ta masa bajarā watope aripo. Ahri Jesu suhrirore mohmepiñapo.

28 “Yuhū ĭḡu suhriro dihtare mohmepiñago oago dujagoca,” arī pepipo igo.

29 Eropi igo mohmepicū mata igo di wirira purumujudija wayoro. Igo dūpūre oari dūpū wacū pepipo.

30 Eropigu Jesu ĭḡu turari mera dorere ĭḡu taurare masigū, masa watope maji ĭapū.

—¿Noa yaha suhrirore mohmepiari? arīpū.

31 Īḡu eroparīcū peerā ĭḡu buherāpū opa arīñorā.

—Cūhña āhraa. Eropirā masa bajarā mure pēhregāma. “¿Noa yure mohmepiñari?” arīḡu, ¿dohpa arīḡu iiri mūhū? arī serēpiñorā ĭḡure.

32 Eropigu Jesu ĭḡure mohmepidigore amapū.

33 Īḡu amaro watope igopū igo dūpū oaro wacū pepigo gūi, naragā merejapo ĭḡu pohro.

34 Eropigo igo diaye ta werepehopo ĭḡure. Igo eropa arī werera pūhrū Jesu werepū igore:

—Mahgo, m̄h̄h̄ ȳre umupeori mera ðago dujaa dohpaguere. Mucubiriri mera waque. Dore mariro ar̄ique, ar̄ip̄u Jesu igore.

³⁵ Er̄a ðpa ar̄i wereniguiro watope ta Jairo ya wihi majar̄a erañor̄a,

—M̄u mago s̄iria wahámo. Eropigu buhegure sihubita pare, ar̄iñor̄a.

³⁶ Er̄a eropa ar̄iquerec̄ũ ta Jesu Jairore ðpa ar̄i werep̄u:

—B̄ujawere pepibita. Ȳre guñaque. Umupeoque iri dihtare, ar̄ip̄u ïgure.

³⁷ Eropa ar̄ituha, Santiago, ïgu pagu magu Ñu, Pedro, er̄a dihtare “Ȳu mera arique,” ar̄ip̄u Jesu.

³⁸ Eropigu Jairo ya wihigue ejar̄u. Iri wihiguere masa bajar̄a b̄uriḡa ñehamere orer̄a iñor̄a. Er̄a eropa orec̄ũ ïha er̄are ar̄ip̄u Jesu:

³⁹ —¿Ñero ar̄i ñehamere orebirc̄aque m̄ua. Igo majigo s̄iribeamo. Car̄igo iimo, ar̄ip̄u Jesu er̄are.

⁴⁰ ïgu eropar̄ic̄ũ peer̄a er̄a “Eropar̄ic̄agu iimi ih̄i,” ar̄ir̄a ïgure ïayeñor̄a. ïgur̄u er̄are disiporogue wiupehoc̄ap̄u. Majigo pagu sumar̄a mera, Jesu ïgu mera majar̄a igo pohroque sihuñajajap̄u.

⁴¹ Eropigu Jesu igo mojtore ñeha ar̄ip̄u igore:
—Talita cumi, ar̄ip̄u ïgu. Talita cumi mari ya mera “Majigo wahḡaque,” ar̄idiaro iiaa.

⁴² ïgu eropar̄ic̄ũ ta igo majigo s̄iridigo m̄aro wahḡan̄ugaja curipo. Doce bojori opago ar̄ipo igo. Igo ïgu eropa iic̄ũ ïar̄a ucataria wañor̄a.

⁴³ Eropigu Jesu irire ïgu iirare weresiridorebirip̄u. Eropiituha igore bari ejodorep̄u.

6

Jesu ya maca majarã Nazare majarã Jesure umupeobiriñuma

Mt 13.53-58; Lc 4.16-30

¹ Eropigũ ero árĩdigũ waha wa, ãgũ buherã mera ãgũ ya yebague ejarũ.

² Eropigũ Jesu Sabado árĩcũ judio masa erã buheri wihigue buhenũgarũ. ãgũ eropa buhecũ masa bajarã ãgũre ãha masirã ãgũre pee uca wañorã. Õpa arĩñorã:

—¿Dohpa ii masiyuri ihĩ i buherire? ¿Dohpa ii ãgũ deyoro moarire ii masiri?

³ Ihĩ taboa mohmeri masũ María magũ ãhrimi. Santiago, José, Juda, Simo, erã tĩgũ ãhrimi. Eropirã ãgũ pagũ porã nome i maca ãhrima. Eropigũ ãgũ mari iro dopa árĩgũ ãhrimi, arĩñorã erã Jesure peenjarã. Eropirã Jesure umupeobiriñorã.

⁴ Erã umupeobiricũ ãagũ õpa arĩpũ Jesu:

—Árĩpehrerogue Goãmũ yare weremũhtadigũre gajirã umupeoma. Erã eropa umupeoquerecũ ta ãgũ ya maca majarã, ãgũ acawererã, ãgũ ya wihi árĩrã dihta umupeobeama ãgũre. Eropirã yũre umupeobeaa mũa ohõ yũhũ masadigũ árĩcũ ãarã, arĩpũ Jesu erãre.

⁵ Eropigũ iri maca árĩgũ Jesu Goãmũ turari mera baja deyoro moarire iimasibiripũ. Dorecũrã bajamerãgã dihtare ãgũ mohmeri taupũ erã dorere.

⁶ Eropigũ ero majarã Jesure erã umupeobiricũ ãagũ, “¿Dohpa árĩrono mera yũre gamebeari

erã?” arĩgũ Ʃca warũ ĩgũ. Eropigũ Jesu ero pohro árĩri macarigue buhegũ waha warũ.

Jesu ĩgũ buherãre buhedore obeoñumi

Mt 10.5-15; Lc 9.1-6

⁷ Eropi Jesu doce ĩgũ buherãre sihubeo perãyeri dihta obeopũ erãre macariguere buhedoregũ. Eropigũ ĩgũ dorerire ópũ erãre watẽare masa ñajanirãre erã cóãburire.

⁸ Erãre obeogũ gajinore aĩadorebiripũ. Doberire, barire, niyerure aĩgãadorebiripũ erãre. Erã tuari yucũ dihtare aĩgãadorepũ erãre.

⁹ Eropigũ gaji zapaturire aĩadorebiripũ erãre. Yujuñe ta suhrirore sañadorepũ. Peñe sañadorebiripũ erãre.

¹⁰ Eropigũ õpa arĩ werepũ erãre:

—Árĩpehleri macarigue erã mũare carĩro ocũ, iri wihi ta carĩque. Ne warãgue wiriaque iri wihire.

¹¹ Eropirã gaji macari majarã mũare erã gamebircũ, erã mũa buherire peediabircũ ĩha iri macare tari wahgã waque. Eropa warã, mũa guburi maja nicure moje siripique mũa erã ya dipuwajare masicũ iimorã erãre, arĩpũ Jesu erãre.

¹² Eropirã erã doce buherã waha masare buherã, erã ñero iirare bujaweredoreñorã. Õaripũre iidoreñorã erãre.

¹³ Eropirã bajarã watẽare masare ñajanirãre cóãñorã. Dorecurãre Ʃyũ mera sũrã õarã wacũ iĩñorã.

Ñu waĩyegũre gajirã wejẽñuma

Mt 14.1-12; Lc 9.7-9

14 Eropirã Jesu ïgu ðaro iirare masa bajarã masiñorã. Eropigu opu Herode sã irire peebeopu. Eropa peebeogu ðpa arĩ guñapu ïgu Jesure:

—Ñu waĩyemuridigu sĩridigu muru dipaturi masa dehyoagu iicumi daja ihĩ Jesu. Eropa masadigu arĩgu ïgu turarire opami ïgu deyoro moarire iigu, arĩ pepiripu Herode. Jesure “Ñu muru ta aħrimi,” arĩ pepiripu ïgu Ñure wejedorera puħru.

15 Gajirã ðpa arĩ pepiriñorã:

—Elia aħrimi, arĩ pepiriñorã. Gajirãpu:

—Goãmu yare weremuhtadigu iribojegue marã dopa aħrimi ïgu, arĩ pepiñorã Jesure.

16 Erã eropa arĩ pepiquerecũ, Herodepu Jesu ïgu iirare peegu ðpa arĩ pepipu:

—Jesu Ñu muru ta arĩcumi. Ñu dipurure yu tabedigu masa dehyoagu iicumi daja, arĩ pepipu.

17-18 Ero core Herode ïgu pagu magu marapo Herodia waĩcugore ehma igo mera marapocupu. ïgu eropa iicũ Ñu Herodepuru ðpa arĩ wereniguipu:

—Mu pagu magu marapore marapocugu Goãmu dorerire tarinugagu iiaa mahu, arĩpu Ñu Herodere.

ïgu eropa arĩra dipuwaja Herode Ñure ñeadore peresugue acumuripu. ïgure eropa iicũ gamepo ïgu marapo Herodia.

19 Eropigo Herodiapu Ñure ïhaturinijago ïgure wejedorrediaripo. Eropiidiaquerego ta wejedoresibiripo Herode opu gamebircũ.

20 Herodepũ “Ñu ðarire iigu ðagu ãhrimi,” arĩ pepi Ñure güipũ. Eropigu Herode Ñu wereniguirire igũ peegu guñaturabiripũ. Eropa guñaturabiriqueregu ta mucubiriri mera igũre peegu wejẽdorebiripũ igũ Ñure.

21 Irisubu ta Herodia igo igũre wejẽdorera ejayoro. Irisubure Herode igũ masa de-hyoaranũ árĩcũ igũ gobierno majarãre, igũ surara oparãre, Galilea majarã oparã sãre sihu bosenu iipũ igũ.

22 Eropigo igũ marapo mago bosenu iãgo erago erã ihuro baya ihmupo. Igo baya ihmucũ iarã Herode igũ sihunirã mucubiriñorã. Erã eropa mucubiricũ iãgu ðpa arĩpũ Herode igore:

—Mũ gamerire serẽque yũre. Eropigu mũ serẽrire mũre ogũra.

23 Goãmũ mera diaye arãa mũre. Mũ serẽropẽ yahare deco mera ogũra mũre, arĩpũ igũ igore.

24 Igũ eropa arĩcũ peego igo pago pohrogue waha serẽpipõ:

—¿Ñehenore serẽgocuri yũhũ? arĩ serẽpipõ igo pagore.

—Ñu waĩyegu dipurure serẽque, arĩpo pagopũ.

25 Igo eroparĩcũ peego umũdiaro mera opũ Herode pohrogue eja arĩpo:

—Dohparagã Ñu waĩyegu dipurure tabeta-doreque. Eropigu soropa mera igũ dipurure oque yũre, arĩpo igo.

26 Igo eroparĩcũ opũ Herode burigã bujawerepũ. Igũ masa erã peero, “Mũ serẽrire mũre ogũra,” arĩtuhanũ igũ. Eropigu igũ igũ

eropa arĩrare guhyasĩrigu “Mure osome,” arĩmasibiripu igore. Īgu sihunirã ĩhuro “Iibea,” arĩmasibiripu.

²⁷ Eropigu mata surarare peresu árĩrãre coregure Ñu dipurure tabeta aĩgãridorepu.

²⁸ Īgu eropa dorecũ peegu surarapu waha, ĩgu dipurure tabeta, soropa mera aĩgãripu. Aĩgã nõmeore ĩgu marapo magore ópũ. Eropigo igo iripare ñeha igo pagore o taupo daja.

²⁹ Eropirã Ñu buherã irire peenjarã erogue waha, ĩgu dupure aĩ masa gobegue aĩgã apiñorã.

Jesu cinco mil masare barire oñumi

Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14

³⁰ Eropi Jesu ĩgu buhedore obeonirã ĩgu pohrogue dujajañorã daja. Erã iirare erã buherare wereñorã erã ĩgure.

³¹ Irisubure masa bajarã eropa majiniguirã erãre ne baro iibiriñorã. Eropigu õpa arĩpu Jesu ĩgu buherãre:

—Masa marirogue mari seyaro soonirã warã, arĩpu erãre.

³² Eropirã erã seyaro gasiru mera masa marirogue wariñorã.

³³ Erã eropa wacũ ĩarã masa bajarã erãre masiñorã. Eropa masirã baja macari majarã mague waha, Jesu ĩgu ejaborogue omajatuhãñorã.

³⁴ Erã eropa ejacũ Jesu tuhajapa, gasirugue sañadigu majanugajagu ĩgu bajarã masare ĩapu. Oveja ĩhadibugu moorã iro dopa arĩñorã erã Jesu ĩgu ĩacũ. Eropigu erãre mojomoro ĩagũ baja buhepu erãre.

35 Ñamicague doce ĩgu buherã Jesu pohrogue eja õpa arĩñorã ĩgure:

—Ohõ maca marirogue ãhraa. Ñamicague ãhraa.

36 Õgã árĩri macarigue masare wadoreque. Erã baburire asũrã waporu, arĩriñorã erã Jesure.

37 —Mũa basi ta barire oque erãre, arĩpũ Jesu erãre.

Ĩgu eroparĩcũ peerã õpa arĩ yãhriñorã:

—¿Wũaro niyerupũri mera gũa dohpa ii asũbocuri panre masa bajarã erã baburire? arĩñorã erã Jesure.

38 —¿Di nũcũ pan ãhriri õguere? ĩarã waque, arĩpũ ĩgu erãre.

Ĩgu eroparĩcũ erãpũ barire boca õpa arĩñorã:

—Cinco dipuru ãhraa pan. Wai perã ãhrima, arĩñorã.

39 Erã eroparĩcũ peegu Jesu masare dipa cururi ero taa árĩro weca doadorepũ masare.

40 ĩgu eroparĩcũ peerã erã dipa cururi doañorã. Yuju curure cien gohra árĩñorã. Gaji curure cincuenta gohra árĩñorã.

41 Erã doapehrecũ ĩha Jesu cinco dipuru pan dipurure aĩ, erã perã waire aĩ, mũarogue ĩhamemuju Goãmũre “Õhaa,” arĩpũ. Eropa arĩ serẽtuha iri pan dipurure nuha ĩgu buherãre ópũ masare gueredoregũ. Eropigũ wai perãre gueredorepũ árĩpehrerãre.

42 Eropirã árĩpehrerã baha yapia wañorã.

43 Erã ba dũarare doce puiri gohra sea game-neo mũutu doboñorã erã wai sãre eropa ta.

44 Eropirã panre banirã ɯma dihtare queocũ cinco mil gohra árĩñorã.

Jesu deco weca curiñumi

Mt 14.22-27; Jn 6.16-21

45 Irisubu ta Jesu ïgũ buherãre dohodirugue ñajajadore, gajipũ masegue Betsaida yebague ïgũ core taribuja yudorepũ. Eropigũ erã taribuja wara pũhrũ Jesupũ masare goeriserepũ.

46 Goeriseretuhaja ɯtãgũgue muria ïgũ seyaro Goãmũre serẽgũ waha warũ.

47 Pũhrũ ñamicague árĩcũ dohodirupũ ïgũ buherã wadiru ditaru deco árĩyoro. Erã ero payacũ Jesu yujugũ ta erã taribujaridirogue árĩpũ.

48 Miruñe dũrũro weã dujuyoro erãre. Eropigũ erã ñero tari wejacũ ïhabeopũ Jesu erãre. Eropigũ boyo muririboro core cãreña wahgãrisubu erã pohro wagũ deco weca cũhrapi wahgã warũ. Erãre ïgũ tarigãripũ.

49 ïgũ tarigãquerecũ ta, ïgũ deco weca aricũ ïarã ïha ɯca wañorã. “Sĩridigũ mũrũ watĩ ãhrimi,” arĩ pepi gaguiniguiñorã.

50 Erã árĩpehrerã ïgũre ïarã ïha bũrigã ɯca wañorã. Erã eropa ïha ɯcacũ ïagũ Jesu werepũ erãre:

—Ne yũre ïha ɯcabiricãque. Yũhũ ta ãhraa. Gũibita, arĩpũ erãre.

51 Eropa arĩtuha ïgũ erã mera dohodirugue ñaja warũ. ïgũ ñajara pũhrũgã ta miruñe taria wayoro. Eropa wacũ erãpũ ɯcataria wañorã.

52 ïgũ pan dipurure baja iirare guñabiriñorã erã. ïgũre õaro masibiriniñorã.

*Jesu Genesare majarãre dorecũrãre õarã
wacũ iĩñumi*

Mt 14.34-36

⁵³ Eropi erã taribujaja, Genesare yebague eja, tũrogãgue payañorã.

⁵⁴ Eropirã erã dohodirugue árĩnirã erã majacũ ta masapũ Jesure iħa masiñorã.

⁵⁵ Eropa iħa masirã árĩpehrerogue erã ya yebague omaja, dorecũrãre erã pũyucũ mera aĩgãriñorã. “Jesu erogue ãħrimi,” masa erã arĩcũ pee eroguerẽ aĩ ejañorã.

⁵⁶ Eropirã árĩpehrero iğũ waroguere paga macariguere, mũta macarigãguere, campogue, erã wari mariguere erã masa dorecũrãre aĩ apiñorã Jesure coremorã. Eropirã Jesu erã pohro iğũ ejacũ mohmepiñadiarã turaro serẽñorã iğũre.

—Mũ suhriro ojogoro dihtare mohmepiñadoreque gũare, arĩ serẽñorã erã.

Eropirã iğũ suhrirore mohmepinirã nũcũ õarã wañorã.

7

Masa ñerã wacũ iirire wereñumi Jesu

Mt 15.1-20

¹ Eropi Jerusaléngue arinirã judio masare buherã, fariseo masa mera Jesu pohroque gamenereñorã.

²⁻⁴ Fariseo masa árĩpehrerã, gajirã gũa acawererã judio masa mera erã ñecũ sumarã dorediro dopa ta erã mojotorire coero mariro babirimũriñorã. Eropirã doberi duarã pohroque

wanirã dujajarã erã dorerire iimorã, erã moju-torire coero mariro babirimuriñorã erã. Eropirã baja gaji erã dorerire erã ñecũ sũmarã iidorerire iimuriñorã erã. Tasa parire yujuropa coe, mátasororire coe, comesororire coe, erã iiguaro dopa ta iimuriñorã erã judio masa “Goãmũ eropa gahmemi,” arĩrã. Eropirã Jesu pohrogue gamenererã Jesu buherã erã ñecũ sũmarã dorediro dopa ta erã moju coebiricũ iañorã fariseo masa.

⁵ Eropa iatuhajarã Jesure serẽpiñorã:

—Mũ buherã mari ñecũ sũmarã mũra erã dorediro dopa ta erã baboro core erã moju coebeama. ¿Duhpirã mari dorerire iibeari erã? arĩñorã erã Jesure.

⁶ Erã eroparicũ peegu werepũ Jesu erãre:

—Masa erã iabiropũre ñero iicorerã ahraa mũa. Goãmũ yare weremũhtadigu Isaia mũare iribojegue diaye ta weremuriñumi. Ōpa arĩ gojañumi Goãmũ ya wereniguirire:

Oã masa yũre õaro wereniguiquererã ne yũre umupeobeama. Erã ya sĩporãripũ gajipũgue ahraa. Yũre ne mahibeama.

⁷ Goãmũ ya doreri wereniguibodirore erã ya wereniguiriri dihtare buhema erã. Eropirã yũre umupeo erã sĩbuipeori duhpiburi arĩbeaa yũre, arĩmi Goãmũ, arĩ gojañumi Isaia iribojegue.

⁸ Iri diaye ta ahraa. Goãmũ dorerire iibea mũa. Mũa ñecũ sũmarã mũra arĩricũri dihtare iiaa, arĩpũ Jesu erãre.

⁹ Eropigu erãre wereniguinemopũ daja:

—Mũa ñecũ sũmarã mũra arĩricũrire iiduhubirã ta Goãmũ yapũre cohãa mũa.

10 Iribojegue òpa arĩnumi Moise Goãmũ dorerire: “Mũa pagũ sũmarãre umupeoque. Yujugũ ìgũ pagũ sũmarãre ñero werenigui coredigũ ìgũ wejẽbu árìgũcumì,” arĩnumi Moise.

11 Moise eropa arĩquerecũ ta, mũapũ masare òpa arĩ weredorea erã pagũ sũmarãre. “ ‘Mũare itamumasibea. Mũare yũ oborare Goãmũ ya árĩburire opehocãbũ,’ arĩque mũa pagũ sũmarãre,” arĩ weredorea mũa.

12 Eropa arĩ weredorerã erã pagũ sũmarãre erã umupeobiricũ iiaa mũa erãre.

13 Eropirã Goãmũ ìgũ dorerire tarinũgarã iiaa mũa mũa ñecũ sũmarã ya doreri dihtare iirã. Gajirãre mũa buheri dihtare peedorea mũa. Baja eropa árĩrire iiaa mũa, arĩpũ Jesu erãre.

14 Eropa arĩtuha masare sihubeo òpa arĩpũ daja:

—Mũa árĩpehrerã peeque yũre. Yũ arĩrire òaro masique mũa.

15 Mũa disiro ñajaripũ mũa baripũ ñerã wacũ iibea. Mũa disiro wiriripũ, mũa wereniguiripũ mũare ñerã árĩcũ iiaa.

16 Yũre òaro peeque, arĩpũ Jesu.

17 Eropa arĩtuha Jesu masa pohro árĩdigũ waha wihigue ñajaa wapũ. Ìgũ eropa ñajacũ ìarã ìgũ buherãpũ ìgũ wererare serẽpiñorã. Erã eropa serẽpicũ peegũ òpa arĩpũ Jesu:

18 —¿Ne peenibeari mũa sã? Mũa bari disiro ñajaripũ mũare ñerã masa wacũ iibea. ¿Irire masibeari?

19 Iri mũa pepirigue ñajabeaa. Mũa parugue ñajaja taria wahaa, arĩpũ Jesu.

Eropa arĩgu “Árĩpehreri bari ðari bari ãhraa,” arĩgu iipũ.

²⁰ Ōpa arĩnemopũ:

—Mũa wereniguiripũ, mũa disiro wiriripũ mũa pepiri ãhraa. Mũa pepiripũ mũaare ñerã masa árĩcũ iiaa.

²¹ Mũa pepirigue õpa ñeri iinũgaa: Ñero pepiri, nomere gameri, yajari, masare wejêri,

²² gajigũ marapo mera ñero iiri, gajirã yare turaro ɯaribejari, ñetariari iiri, gũyari, ñeri ɯaribejari, gajirã gajinore opacũ ìhaturiri, ñero quere wereri, gajirãre tarinũgadiari, pee masibiriri iinũgaa.

²³ Árĩpehreri i ñeri mũa pepirigue árĩnũgari mũaare ñerire iicũ ñerã árĩcũ iiaa, arĩpũ Jesu.

Judio maso árĩbigo Jesure umupeõũmo

Mt 15.21-28

²⁴ Eropigũ Tiro waĩcũri maca pohroque, Sidón waĩcũri maca pohroque wapũ. Eroque ejagũ ero árĩri wihigue ñajaa wapũ. Eropigũ gajirãre ìgu árĩri wihire ne weredorebiripũ. Ìgu eropa duhridiaqueregu ta duhrimasibiripũ.

²⁵ Ìgu ejacũ pee mata yujugo nomeo ìgu pohro ejapo. Igo mago watĩ ñajasũdigo árĩpo. Gajirã Jesu iira querere peedigo árĩpo. Igo Jesu pohro eja ìgu guburi pohro merejapo.

²⁶ Igo judio maso árĩbigo Grecia majago árĩpo. Siro Fenicia árĩyoro igo masa dehyoara maca. Jesu pohro mereja ìgure turaro serẽpo:

—Watĩre wiubasaque yũ magore, arĩ serẽpo igo Jesure.

²⁷ Igo eroparĩcũ peegu õpa arĩpũ Jesu igure:

—Negohrare wihi opu porã bamuhtaporo. Erã porã ya barire diayeare ocũ ero wabeaa. Israe masa yare gaji yeba majarãre yu omuhtacũ ero wabeaa, arĩpu Jesu igore.

²⁸ —Eropa ta ahraa opu. Eropa arĩquerecũ ta barisubu arĩcũ erã diayea sã yuhridijarire bacohrema. Gaji yeba majago yu arĩquerecũ, yu sãre itamuque muhu, arĩpo igo igure.

²⁹ —Muhu eropa ðaro arĩ yuhricũ mu magore watire wiubasatuhabu. Iago waque, arĩpu Jesu igore.

³⁰ Igu eroparĩcũ peego waha, igo ya wihigue eja, igo magore camague oyagore watĩ moogoguere eja iapo.

Peebigure, wereniguimasibigure ðagu wacũ iĩnumi Jesu

³¹ Irisubure Jesu sã Tiro waĩcari maca pohrogue arĩdigu waha, Sidón waĩcari macare eja tarigã, Decapoli waĩcari macare eja tarigã, Galilea waĩcari ditarugue ejañorã pare.

³² Eropirã peejabigure, wereniguibigure aĩgãriñorã gajirã Jesu pohrore.

—Mu mojoto mera mohmepiñaque igure, arĩ serẽñorã erã igure.

³³ Erã eroparĩcũ peegu Jesupu peejabigure aĩgã, masa marirogue aĩ eja pu. Erã seyaro arĩñorã. Eropigu Jesu igu mujusĩri mera igu gamirire pupu. Eropigu igu disico mera igu nerore mohmepiñapu.

³⁴ Eropiituhaja umaro ihamuju si aĩ ðpa arĩpu:

—Efata, arīpū Jesu. Efata mari ya mera “Pāgũque,” arīro iiaa. Eropa arīgū ĩgure peedoregū iipū. Eropigū wereniguidoregū iipū.

³⁵ ĩgū eroparīcũ ta ĩgū peejabigū peerpū. ĩgū nero niriicũ pepigū ōaro wereniguinugapū.

³⁶ Eropigū Jesu irire ĩanirāre gajirāre were-dorebiripū. Eropa weredorebiriqerēcũ, erāpū gajirāre burigā werepehocāñorā.

³⁷ Eropirā masa pee ũca waha ōpa arīñorā:

—Arīpehreri ōaro iimi. Peejabirā sāre ōaro peecũ iimi. Wereniguibirā sāre ōaro wereniguicũ iimi Jesu, arīñorā masa.

8

Cuatro mil masare bari oñumi Jesu

Mt 15.32-39

¹ Irisubure daja dipaturi masa bajarā erā gamenerera pūhrū, bari moorā erā árīcũ ĩagū Jesu ĩgū buherāre sihubeopū:

² —Oā masa ũhrenū gohra yū mera árītuhajama. Erāre bari pehrea waca. Eropigū erāre mojomoro ĩhaa yūhū.

³ Gajirā erā mera majarā yoarogue arinirā āhrima. Erā babiriquererā erā ya wirigue dujaacũ gamebirica. Mague warā erā oaboarā turabiribocoma. Eropigū erāre barire odiaca, arīpū Jesu ĩgū buherāre.

⁴ ĩgū eroparīcũ ĩgū buherā ĩgure arīñorā:

—¿Duhpii mari ōguere masa mariroguere barire bocabocuri erāre ejomorā? arīñorā Jesu ĩgū buherāpū.

⁵ —¿Di nũcũ dipuru pan dipuru opari mũa? arĩ serẽpipũ Jesu erãre:

—Siete pan dipuru ãhraa, arĩñorã.

⁶ Eropigũ ãgũ masare taa árĩro weca doadorepũ. Tuhajanugu siete pan dipurure aĩ, Goãmũre “Õhaa,” arĩ serẽpũ. Eropa arĩ serõtuhaja pan dipurure nuha ãgũ buherãre ópũ gueredoregũ.

⁷ Eropirã waigã sãre bajamerãgã opañorã erã. Eropigũ waigãre aĩ Goãmũre “Õhaa,” arĩ serẽ, ãgũ buherãre masare gueredorepũ.

⁸ Masa irire barã yapia wañorã. Erã ba duharare siete puii gohra aĩ gameneo ujutu doboñorã. Erã masa cuatro mil gohra árĩñorã.

⁹⁻¹⁰ Eropiituha Jesu masare goeriserẽpũ wagũ. Erãre goeriseretuhaja Dalmanuta waĩcũri maca pohroge waha wapũ.

*Fariseo masa deyoro moariñere ãdiariñuma
Mt 16.1-4; Lc 12.54-56*

¹¹ Ero pũhrũ fariseo masa Jesu mera dũyatorã erañorã. Erã Jesure Goãmũ turari mera deyoro moariñere iidoreriñorã. ãgũ ii ãhmumasibiricũ ãdiariñorã. ãgũ iimasibiricũ “Goãmũ ãgũ obeodigũ árĩbeamĩ,” arĩdiariñorã.

¹² Erã ópa dorecũ peegũ Jesu turaro bujawere sĩñaja ópa arĩpũ:

—¿Mũa dohpague majarã duhpirã Goãmũ ãgũ turari mera deyoro moarire ãdiari? Diaye arãa mũare. Dohpague majarã mũare ne deyoro moarire ii ãhmusome yũhũ, arĩpũ Jesu erãre.

¹³ Ópa arĩtuha waha dohodirugue ñaja gajipũ masegue waha wapũ ãgũ buherã mera.

Fariseo masa, Herode ya curu majarã sã erã ñeri buherire wereñumi Jesu

Mt 16.5-12

¹⁴ Eropa warã panre cãdijiñorã. Dohodiruguere yujuru ta panrure opañorã erã.

¹⁵ Eropigu Jesu guhyaro mera werepũ ñgu buherãre:

—Ōaro iique. Fariseo masa, Herode ya curu majarã sã erã pan bugacũ iiburire ñaro iique. Guhya ãhraa iri, arĩ werepũ erãre.

¹⁶ Ñgu fariseo masa sã erã buherire eroparĩcũ pee, ñgu buherãpũ peewisirã irire erã basi wereniguiñorã.

—Mari panre mari aĩgãribiricũ ñagu eropa arĩcumi ñgu, arĩñorã erã basi.

¹⁷ Erã eropa arĩrare masigu ñpa arĩpũ Jesu erãre:

—¿Duhpirã mua pan cãdijirare guñari mua? ¿Mua masibeari? ¿Peenibeari mua dohra? ¿Peediabeari mua?

¹⁸ ¿Cuiricũrã arĩquererã ñabeari mua? ¿Gamiricũquererã ta peebeari mua? ¿Mua yũ iirare guñabeari?

¹⁹ ¿Yũ cinco mil umare cinco dipuru panre yũ nuha orare guñabeari mua? ¿Erã yapi weorare di nũcũ puiri pan dipure mua ujutura puirire añari mua? arĩ serẽpipũ Jesu erãre.

—Doce puiri, arĩñorã erã ñgure.

²⁰ —¿Eropi yũhũ siete pan dipurure cuatro mil masare yũ ora pũru di nũcũ puiri ujutura puiri añari mua? arĩpũ Jesu erãre daja.

—Siete puiri, arĩ yũhriñorã erã.

21 —¿Eropa irire ñaquererã ta masibeari mũa dohpa? arĩpũ Jesu erãre.

Jesu cuiri deyobigure ñacũ iĩñumi

22 Eropi erã Betsaida waĩcũri macague erã ejacũ ñarã, masapũ cuiri deyobigure aĩgãriñorã.

—Ĩgũre mohmepique, arĩ turaro serẽñorã erã Jesure.

23 Eropigũ Jesu cuiri deyobigure mojoto ñeha iri maha tũrogue ĩgũre taragãpũ. Aĩ eja ĩgũ cuirire purimetupũ disico mera. Eropigũ ĩgũ mojoto mera ĩgũre mohmepipũ.

—¿Mũhũ ñacũ dehyori? arĩ serẽpipũ Jesu ĩgũre.

24 ĩgũ eroparĩcũ ĩgũpũ ñagũ õpa arĩpũ:

—Masare ñhaa. Erãre ñaquerecũ erã curicũ yucũ iro dopa dehyoma, arĩpũ ĩgũ cuiri deyobigũpũ.

25 ĩgũ eroparĩcũ peegũ Jesupũ ĩgũ mojotori mera ĩgũ cuirire mohmepipũ daja. ĩgũ eropa mohmepira pũhrũ cuiri deyobigũ ĩgũ turaro ñacũ õaro deyoyoro pare. Eropigũ árĩpehrerire õaro ñapũ ĩgũ.

26 Eropigũ Jesu ĩgũre ĩgũ ya wihigue omedijugũ õpa arĩpũ:

—Macague tamerare wabiricãque. Eropigũ maca majarãre i yũ iirare gajirãre weresirĩbiricãque, arĩpũ Jesu ĩgũre.

Jesu ĩgũ diaye ta Cristo árĩrire wereñumi Pedro

Mt 16.13-20; Lc 9.18-21

27 Eropi Jesu ĩgũ buherã mera Cesarea Filipino waĩcũri maca pohro árĩri macarigue

wanemoñorã. Erogue wagu Jesu serēpiñapũ ïgu buherãre:

—¿Nihino árĩcuri yũhu masa erã yure pepicũ? arĩ serēpiñapũ ïgu.

²⁸ Ïgu eropa arĩ serēpiñacũ peerã ïgu buherã yũhriñorã:

—“Ñu waĩyegu ãhrimi,” arĩma mũre. Gajirã “Elia ãhrimi,” arĩma. Gajirãpũ “Goãmũ yare weremũhtanirã mera majagu ãhrimi,” arĩma, arĩ yũhriñorã ïgu buherã ïgure.

²⁹ Erã eropa arĩra pũhrũ Jesu serēpinemopũ erãre:

—¿Mũapũ mũa pepicũ nihino árĩcuri yũhu? arĩ serēpipũ.

Pedropũ yũhripũ ïgure:

—Mũhu Cristo Goãmũ ïgu obeodigu ãhraa, arĩ yũhripũ Pedro.

³⁰ Ïgu eroparĩcũ peegu Jesu ðpa arĩpũ:

—Yure “Cristo ãhrimi ïgu,” ne arĩ weresiribiricãque gajirãre, arĩpũ erãre.

Jesu ïgu sĩriburiñere ïgu masa mũriaburiñe sãre weremũhtañumi

Mt 16.21-28; Lc 9.22-27

³¹ Eropigu ïgu erãre buhenugapũ ðpa arĩ weregũ:

—Yũhu masũ Goãmũ ïgu obeodigu ãhraa. Eropigu buriã ñero tarigũca. Yure eropa ta waro gahmea. Mũrã, pahia oparã, marire buherã sã yure gamebirã yure wejẽrãcoma. Erã yure eropa wejẽquerecũ, uñrenũ pũhrũ masa mũriagũca, arĩpũ Jesu erãre.

³² Eropa arĩgu erã ðaro peeboro dopa ðaro weregũ iipũ erãre. Ïgu eroparĩcũ peegu Pedropũ

gajipũ ñarigã Jesure aĩgã ĩgũre arĩpũ. “Eropa arĩbircãque,” turaro mera arĩ werepũ.

³³ ĩgũ eropa arĩdorebircũ peegũ Jesupũ ĩgũ buherãre majinũgaja, turipũ Pedrore.

—Satana iro dopa wereniguigu iiaa mũhũ. Eropa arĩbircãque. Mũ pepiri masa ya ãhraa. Goãmũ ya árĩbeaa, arĩpũ ĩgũ Pedrore.

³⁴ Eropa arĩtuha masare ĩgũ buherã mera sihubeo õpa arĩpũ:

—Yujugũ yũ mera majagũ árĩdiagũ ĩgũ gamero iidarire duhucãgũcumi. Eropigũ ĩgũ yũ mera majagũ ĩgũ árĩri dipuwaja ñero tarigũcumi. Ñero tariqueregũ yahare iiniguicãgũcumi.

³⁵ Yujugũ masũ ĩgũ ya árĩburi dihtare pepigũ ĩgũ dederea wagũcumi. Eropigũ gajigũ yaha árĩburi dihtare iigũ, õari buheri sãre iigũ, árĩpehrerinũri yũ mera umarogue õaro árĩgũcumi.

³⁶ Yujugũ masũ i yeba majare árĩpehrerire opaqueregũ, peamegue wagũ õarire wajata-some.

³⁷ Eropigũ i yebague opaburi dihtare guñagũ, ĩgũ sĩrigũ waburire guñabigũ ĩgũ sĩporã mera peamegue dederegũcumi.

³⁸ Dohpaguere ñerã Goãmũre gamebirã erã ejatuharo iiri árĩro iiaa. Eropirã yujurãyeri yũre, yũ buheri sãre masiquererã “Masibeeaa,” arĩbocoma gũhyasĩrirã. Erã eroparĩcũ ĩagũ yũ sã erãre gũhyasĩrigũ “Erãre masibeeaa,” arĩgũca. Yũhũ masũ Goãmũ ĩgũ obeodigũ õarã anyua mera yũ Pagũ goesisiriri mera dujarigũca.

Yu dujarigu yu waĩre arĩdia guhyasĩrisānirāre guhyasĩrisāguca yu sã, arĩ weropu Jesu.

9

¹ Eropā arĩtuhaja ōpa arĩnemopu Jesu:

—Diaye arĩgu tiiaa mũare. Yujurāyeri mũa ōguere árĩrã, mũa sĩriboro core Goāmũ ĩgu opu árĩroguere yu ñajacũ ĩarãca, arĩpu Jesu.

Jesu ĩgu dũpũre gohrotoñumi

Mt 17.1-13; Lc 9.28-36

² Eropi seis nũri pũhrũ Jesu Pedrore, Santiagore, ĩgu pagũ magũre Ñure utāguque umadiguque erã dihtare sihu mũriaru. Ũmarogue erã mũrijara pũhrũ erã ĩhabeoro ĩgu dũpũre gohrotopũ.

³ Eropiro ĩgu suhri goesiriri suhri ōaro boreriñe wayoro. I yeba majarã nome suhri coerã nome ne eropa borerire iimasibeama.

⁴ Mata iribojegue majarã Moise mũru Elia mũru sã dehyoañorã. Eropirã Jesu, Elia, Moise mera weretamucũ ĩañorã erã urerã ĩgu buherã.

⁵⁻⁶ Eropirã erã burigã gũĩñorã. Eropā gũigu dohpa arĩmasibirinjagu ōpa arĩpu Pedro:

—Opu, mari ohõ árĩcũ ōadiaa. Ũhre wihigã iirã. Mũ ya wihigã, Moise ya wihigã, Elia ya wihigã iirã, arĩpu ĩgu Jesure.

⁷ Eropiro erã weca erãre imica curu cãhmotayoro. Iri eropā cãhmotacũ ta imica curu pohecague Goāmũ ĩgu wereniguirĩ bũsũyoro:

—Ihĩ yu magũ yu mahigu āhrimi. Peeque ĩgũre, arĩri bũsũro cariyoro.

⁸ Eroparĩcũ peerã Pedro sã maji ãarã Moisere, Eliare ãabiriñorã pare. Jesu dihtare ãañorã.

⁹ Eropi utãgugue erã دچارicũ Jesu erãre werepũ:

—Dohparagã yãre eropa warare gajirãre ne werebircãque. Yũhũ masũ Goãmũ ãgũ obeodigũ yũ sĩri masa mũriara pũhrũ irire gajirãre wereque mũa, arĩ werepũ Jesu.

¹⁰ Eropirã erã ãgũ dorediro dopa werebiriñorã gajirãre. Eropirã erã, erã basi õpa arĩ serẽpi wereniguiñorã:

—“Yũhũ sĩridi masa mũriara pũhrũ,” ãgũ arĩgũ ¿duhpigũ eropa arĩri ãgũ? arĩ wereniguiñorã erã.

¹¹ Eropirã Jesure õpa arĩ serẽpiñorã:

—Cristo Goãmũ beyedigũ ãgũ ariboro core “Eliare arimũhtaro gahmea,” arĩma masare buherã. ¿Dohpa arĩronore eropa arĩri erã? arĩ serẽpiñorã Jesure ãgũ buherã.

¹²⁻¹³ Jesu yũhripũ:

—Diaye ta ãhraa. Eliare arimũhtadoremĩ Goãmũ arĩpehrerire amumũhtabure. ãgũ eropa iiborore arĩ gojayura ãhraa Goãmũ yare go-jarapũgue. Yũ sãre arĩ gojajuñuma. Yũhũ masũ Goãmũ ãgũ obeodigũ bajasuburi ñero tarigũca. Gajirã yãre gamebirã yãre ñero iirãcoma. ¿Iri sãre masiri mũa? Eropigũ õpa arĩgũra mũare: Elia eratuhami. ãgũ eracũ erã ãgũre erã gamero dopa ñero iima. Iribojegue erã arĩ gojayudiro dopa iima ãgũre, arĩpũ Jesu.

Jesu majigũre ðagũ iĩñumi
Mt 17.14-21; Lc 9.37-43

14 Eropi dijari ĩġu buherã dujanirã pohrogue eja, bajarã masare ĩapũ. ĩġu buherãpũ judio masare buherã mera game dũyatorã iĩnorã.

15 Masa Jesure ĩarã árĩpehrerã ĩhamaria wañorã. Eropirã ĩġu pohrogue omagã ĩġu pohrogue eja, “¿Ahrari?” arĩñorã ĩġure.

16 “Ahrabũ,” arĩtuhaja erãre serẽpirũ:

—¿Ñehenore game wereniguirã iiari mũa eropa dũyatorã? arĩ serẽpirũ ĩġu.

17 ĩġu serẽpicũ peegũ masa watope niguidigũ werepũ ĩġure:

—Buhegu, yũ magure watĩ ñajasũdigũre mũre aĩgãrirabũ. Watĩpũ ĩġure wereniguidorebeami.

18 Yũ magure ĩġu ñajacũ yebague mehmereja wahami. ĩġu disirore sumutua, ĩġu ġucũrĩre cũridihu buha wamũrami ĩġu. Eropigũ mũa buherãre watĩre yũ magure ñajadigũre cóãdorerabũ. Erã cóãmasibirama, arĩ werepũ ĩġure.

19 ĩġu eroparĩcũ peegũ õpa arĩpũ Jesu masare:

—¿Ne yũre umupeobirigohracãri mũa? Yoari boje mũare buherabũ yũhũ. ¿Dipa boje yũhũ mũare yujuro bojebocuri? ĩġure aĩgãrique, arĩpũ Jesu.

20 ĩġu eroparĩcũ peerã watĩ ñajasũdigũre Jesu pohro aĩgãriñorã. Erã Jesu pohro aĩ ejacũ ta watĩpũ ĩġu majigũre mehmerejacũ iipũ. ĩġu eropĩicũ ĩġu yebague mehmereja warũ. Tũru, naragã, buhacũ iipũ. Eropii ĩġu disiro sumutua warũ. Jesu ĩġu pagũre serẽpirũ:

21 —¿Dipa boje eropa ãhrari ĩġu? arĩ serẽpirũ Jesu majigũ pagũre.

—Majigugãgue ta ïgu eropa árĩnugami, arĩ yũhripũ ïgu pagurũ.

22 Eropigu watĩpũ ïgure peamegue, diague sãre cóãmuririmi ïgure wejediagu. Eropigu mũhũ itamumasigu mojomoro ïha itamuque guare, arĩpũ majigu pagurũ Jesure.

23 ïgu eroparĩcũ peegu õpa arĩpũ Jesu ïgure:

—Mũhũ yũre umupeocũ ïagu Goãmũ árĩpeherrerire ipehocãmasimi mũ ya árĩburire iigu, arĩpũ Jesu ïgure.

24 ïgu eroparĩcũ majigu pagũ õpa arĩ gaguinĩguipũ:

—Mũre umupeoa yũhũ. Yũ umupeobiricũ ïagu itamuque yũre yũhũ mũre umupeoboro dopa, arĩpũ ïgu.

25 Eropiicũ masa bajarã erã pohro omagãriñorã. Erã gamenerecũ ïagu Jesu watĩre õpa arĩ turipũ:

—Mũhũ werenĩguimasibiricũ iidigu, gamiri bihadigu ïre duhuque. Eropigu dipaturi ïgure garibobiricãque, arĩpũ Jesu.

26 ïgu eroparĩcũ peegu majigure ñajadigu watĩ gaguinĩguĩ, majigure yebague mehmereja, tũru naragãcũ ii duhupũ ïgure. ïgu eropiicũ majigupũ sĩrigũ dopa warũ.

27 —ïgu sĩria wami, arĩñorã masa bajarã.

Erã eropa arĩquerecũ ta Jesupũ ïgu mojtore ñeha ïgure tara wahgũ nugupũ. ïgu tara wahgũ nugucũ wahgãnugajapũ ïgurũ.

28 Pũhrũ Jesu wihigue ñajajacũ ïarã ïgu buherã erã seyaro serẽpiñorã Jesure:

—¿Duhpirã guapũ majigure watĩ opagure cóãmasibirayuri mũ pepicũ? arĩ serẽpiñorã erã.

²⁹ —Ĩno watĩre cóãdiarã burigã Goãmure serẽro gahmea. Eropirã Goãmure serẽmorã ba duhuro gahmea mũare, arĩ yũhripũ Jesu erãre.

Dipaturi ta Jesu ĩgu s̃riburiñere ĩgu masa mũriaburiñe sãre wereñumi

Mt 17.22-23; Lc 9.43-45

³⁰ Eropi erogue árĩnirã waha Galilea yebague eja, tarigãñorã. Irisubu Jesu ĩgu buherãre buhegu iipũ. Eropigu erã warore gajirã masicũ gamebiripũ Jesu.

³¹ Erogue ejagu ĩgu buherãre buhepũ. Ōpa arĩ buhepũ:

—Yũhũ masũ Goãmũ ĩgu obeodigu ãhraa. Masa yũre ñeha gajirãguere yũre wiarãcoma. Erã wiara pũhrũ yũre wejẽrãcoma erã. Eropa erã wejẽra pũhrũ ãhrenũ pũhrũ masa mũriaguca, arĩpũ Jesu.

³² ĩgu ōpa arĩcũ ōaro peebiriñorã. Eropirã güirã ĩgure irire serẽpibiriñorã.

Jesu ĩgu buherãre erã yagu opu árĩbure wereñumi

Mt 18.1-5; Lc 9.46-48

³³ Eropi erã Capernaumgue ejara pũhrũ wi-higue erã árĩcũ Jesupũ serẽpipũ erãre:

—¿Maguere arirã dohpa arĩ ðuyaso werenigu-irã iiarĩ mũa? arĩ serẽpipũ erãre.

³⁴ ĩgu eroparĩcũ erã yũhribiriñorã. Mague arirã ōpa arĩ ðuyaso wereniguiñorã erã basi:

—¿Nihi áhriri mari árĩpehrerã wecague? arĩ duyaso wereniguiñorã erã. Eropirã erã eropa arĩrare Jesure werediabiriñorã.

³⁵ Erã eropa yuhribiricũ ñagu Jesu doaja ñgu buherãre sihubeo õpa arĩpũ:

—Árĩpehrerã wecague opũ árĩdiagũ árĩpehrerã ojogoro majagu árĩro dopa ta erã pohro majagu árĩro gahmea mũare, arĩpũ Jesu erãre.

³⁶ Eropa arĩgu majigũgãre erã watope duhudobopũ. Duhudobotuha ñguũgãre aĩ coã õpa arĩ werepũ:

³⁷ —Yahare iidiarã, ñguũgãre bu árĩgũre gamerã yũ sãre gahmea mũa. Mũa eropiirã yũre gamerã, yũre obeodigu Goãmũ sãre gahmea mũa, arĩpũ Jesu erãre.

Marire ñhaturibigu árĩgu mari mera majagu áhrimi, arĩ wereñumi Jesu

Mt 10.42; Lc 9.49-50

³⁸ Ero pũhrũ ñgu buhegu Ñu õpa arĩpũ Jesure:

—Buhegu, yujugu mũ waĩ mera watẽare cohã wiucũ gua ñhabũ. Ñgu mari mera majagu ñgu árĩbiricũ ñarã, ñgure irire iidorebirimurabũ gua, arĩpũ ñgu.

³⁹ Ñgu eroparĩcũ peegu Jesu erãre werepũ:

—Eropa arĩbita mũa ñgure. Yujugu yũ waĩ mera deyoro moarire iigu, pũhrũguere yũre ñero wereniguimasibeami.

⁴⁰ Marire ñhaturibigu árĩgu, ñgu mari mera majagu áhrimi.

⁴¹ Mũa diaye ta arãa. Yaharã mũa árĩcũ ñarã gajirã mũare itamucũ ñagu Goãmũ erãre

õaro itamugucumi. Yuju coaru mera decore mware erã tiacũ merogã árĩquerecũ, erãre õaro iigucumi Goãmũ erã õaro iira waja, arĩpũ Jesu.

*Ñerire iicũ gũhya ãhraa, arĩ buheñumi Jesu
Mt 18.6-9; Lc 17.1-2*

⁴² Eropigũ Jesu majigũgãre ïgũ basi coã aĩ erãre werenemopũ:

— Ñgã yũre umupeogũgãre weregura mware: Yujugũ ñgã iro dopa árĩgũre ñerire iidoredigũ, ïgũ ñetariaro tarigucumi. Gajigũre masa ïgũre wunũgũre wũariye utãye mera dirisiu, wũariyague ïgũre cóãcũ ñero wabocumi ïgũ. Eropigũ ñgã dopa árĩgũre ñerire iidoredigũpũ wũariyague erã cóãdigũ tauro ñero tarigucumi. Ñgũ bũrigã dipuwaja moasũgucumi.

⁴³⁻⁴⁴ Mũ mojoto mera ñero iigũ, iri mojotore mũ tabe cóãbodiropã dopa iri ñerire duhuque. Irire duhubigũ peamegue wagũca. Eroguere ne peame yaribea. Eropirã beca sã ãjũquererã ne sĩribea. Mũ mojotore mũ cóãcũ iri dũca dihta cohmoboya. Eropigũ mũpũ epasi árĩqueregũ ta pũhrũ Goãmũ mera árĩgũca. Mũ pe mojoto mera árĩgũre peamegue ïgũ cóãcũ ñetariaro tarigũca. Eropigũ iri ñeri iiripũre duhuque.

⁴⁵⁻⁴⁶ Mũ guburu mera ñero iigũ mũhũ iri guburu sãre mũ tabe cóãbodiropã dopa ta iri ñerire duhuque. Irire duhubigũ peamegue wagũca. Eroguere ne peame yaribea. Eropirã beca ne sĩribea. Mũ guburure mũ cóãcũ irisi dihta cohmoboya. Eropigũ epasi árĩqueregũ ta pũhrũ Goãmũ mera árĩgũca. Mũ pe guburu mera árĩgũre mãre peamegue cóãcũ mũ

ñetariaro tariguca. Eropigu iri ñeri iiripure duhuque.

⁴⁷⁻⁴⁸ M̄a cuiru mera ñero iigu irirure m̄a gorawea cóãbodirop̄a dopa ta iri ñerire duhuque. Ir̄ire duhubigu peamegue waguca. Eroguere ne peame yaribea. Eropirã beca sã ne s̄iribeama. M̄a cuirure cóãcũ ir̄iru dihta cohmoboya. Yujup̄a cuiru mariquer̄eḡu ta p̄uhr̄u Goãm̄u mera ár̄iguca. M̄are pe cuiri mera ár̄igure peamegue m̄are cóãcũ m̄u ñetariaro tariguca. Eropigu iri ñeri iiripure duhuque.

⁴⁹ “I yeba ár̄irã ñero tarirãca m̄a. Peamegue mari ùjucũ marire p̄urirop̄a dopa ta ñero tarirãca m̄a.

⁵⁰ Moa ðaro acaa. Moa acabiricũ us̄uriri iimasiya mara. Moa acabiro iri moa ne ðabeaa. Iri moa acabiricũ dohpagohra iimasiya mara. Eropirã moa ðaro acarop̄a dopa m̄a suarã ár̄ique. Eropirã gajirã mera ðaro mera ár̄ique.

10

Erã marasã nomere erã cóãcũ ðabeaa, ar̄i wereñumi Jesu

Mt 19.1-12; Lc 16.18

¹ Eropigu iḡu erogue ár̄idigu waha, Judea yeba pohrogu eja, dia Jordán waĩc̄uriya gajip̄u masegue ejar̄u. Erogu iḡu ejacũ iarã masa bajarã iḡu pohrogu gamenereñorã daja. Erã gamenerecũ ñaḡu ero core iḡu buhediro dopa ta dipaturi buher̄u daja.

² Iḡu eropa buherisubu fariseo masa erañorã. Jesure iḡu ñero wereniguicũ peediañorã. Eropã peediarã erã Jesure ðpa ar̄i serēpiñorã:

—¿Mari marapore cóãcũ õhari? ¿Moise doreripũ eropa ta iidone õabeaa. Iri moa acabiricũ reri mũ pepicũ? arĩ serẽpiñorã.

³ —¿Dohpa doreyuri Moise mũare? arĩ yũhripũ Jesu.

⁴ —“Mũ marapore cóãdiagũ paperapũgue irire gojaque. Eropa gojagũ iripũre mũ marapore otuhajanijagũgue igore cóãmasia,” arĩ gojañumi Moise, arĩ yũhriñorã fariseo masa.

⁵ Erã eroparĩcũ peegũ õpa arĩ werepũ Jesu:

—Mũa ñecũ sũmarã Goãmũ dorerire iidia-biricũ ïagũ, “Eropa ta wacuraporo,” arĩgũ, “Mũa marapore cóãmasia,” arĩ gojañumi Moise.

⁶ ïgũ eropa arĩ gojara árĩquerẽcũ ta, negohraguere Goãmũ mũa marasã nomere cóãcũ gamebiriñumi. I yebare ïhacũnugugũ mũmũ, nomeo sãre iĩñumi.

⁷ Eropigũ mũmũ ïgũ pagũ sũmarãre cohã wiria ïgũ marapo mera árĩgũcumĩ.

⁸ Eropirã erã perã árĩquererã ta, yuju dũpũ iro dopa árĩrãcoma. Eropirã erã perã iro dopa árĩbeama. Yuju dũpũ iro dopa ãhrima erã.

⁹ Eropirã Goãmũ ïgũ doreri mera mojo-todirimã. Eropirã game cóãbiricãro gahmea erãre, arĩpũ Jesu erãre.

¹⁰ Eropa arĩtuha ïgũ buherã mera wihigue ñajaa wapũ. Wihigue ñajajarã erã marasã nomere cóãrire serẽpinemoñorã daja ïgũ buherã.

¹¹ Erã eropa serẽpiñacũ ïgũ yũhripũ:

—Ïgũ marapore cóãdigũ gajigo mera marapocũgũ, ïgũ igo gajigo mera ñero iigũ iimi.

12 Eropigo nomeo sã igo marapure cóãgo, gajigu mera marapucago, ïgu gajigu mera ñero iigo àhrimo, arĩpu Jesu erãre.

Majirãgã ya áriburire Goãmure serēbasañumi Jesu

Mt 19.13-15; Lc 18.15-17

13 Eropi majirãgãre Jesure mohmepidore-morã erãgãre Jesu pohrogue aĩ erañorã. Erã eropiicũ ïgu buherãpu erãgãre aĩgãrirãre bocatĩri turiñorã.

14 Erã eropa turicũ ïagu Jesu papũrigu òpa arĩpu erãre:

—Eropa ïacãque. Majirã yu pohrogue ari-poro. Waque, arĩbircãque erãgãre. Erã Goãmure erã opure masima. Eropirã Goãmũ ïgu opu áriroguere oãgã iro dopa pepirã àhrima eroguerẽ.

15 Diaye arĩgu iiaa mũare. Oãgã Goãmure gamediro dopa ta mũa Goãmure gamebirã ïgu pohrogue wasome mũa. Mũa wabircũ mũa opu árisome ïgu, arĩpu Jesu.

16 Eropa arĩtuha Jesu majirãgãre aĩ coãgu erãre mohmepi erã òaro áriburire Goãmure serēbasagu òpa arĩpu:

—Oãgã òarã waporo, arĩ serēbasapu Goãmure.

Doberi opagu Jesu mera weretamuñumi

Mt 19.16-30; Lc 18.18-30

17 Eropi Jesu ïgu mague wacũ, yujugu masu omagã wa ïgu guburi pohro mereja Jesure serēpipu.

—Mũhũ buhegu ðagu āhraa. ¿Yũhũ árĩpehrerĩnũri Goãmũ mera árĩdiagũ duhpĩgũcurĩ? arĩpũ ĩgu Jesure.

18 ĩgu eroparĩcũ Jesu ĩgũre yũhrĩpũ:

—¿Dohpa arĩronore yũre “Õagu” arĩ piyuri mũhũ? Goãmũ yujugũ ta ðagu āhrĩmi.

19 ĩgu Goãmũ dorerire masia mũhũ. “Masare wejēbircāque. Gajigũ marapo mera árĩbircāque. Yajabita, gũyabita, gajĩrã yare gũya aĩbita, mũ pagũ sũmarãre umupeoque,” ire doremi Goãmũ. I dorerire iro gahmea mũre, arĩ werepũ Jesu ĩgũre.

20 —Buhegu, irire árĩpehrerire majigũgãgue ta tarĩnũgabirĩmũribũ yũa, arĩpũ ĩgu Jesure.

21 Jesu ĩgũre ĩhamehtu mahĩpũ. Eropĩgu ðpa arĩpũ:

—Merogã dũhyaa mũre mũ iipehoboro. Árĩpehrerire mũ yare duaque. Eropĩgu árĩpehrerĩ mũ wajatarare mojomorocũrãre oque. Mũhũ eropĩicũ baja ðari mũmarogue Goãmũ pohroguere árĩyuroca. Tuhajanugu yũ mera majagu árĩbu arĩque, arĩpũ Jesu ĩgũre.

22 Wũaro opagu arĩpũ ĩgu. Eropĩgu Jesu ĩgũre eroparĩcũ peegu ĩgu oparire mojomorocũrãre odiabĩgu, turaro bũjawere, sũabirĩ waha warũ.

23 ĩgu bũjawere wacũ ĩagu Jesu majĩnũgaja ĩgu buherãre ĩha ðpa arĩpũ:

—Doberĩ oparã Goãmũ ĩgu opu árĩroguere erã wadiacũ diasa āhraa, arĩpũ erãre.

24 ĩgu eroparĩcũ peerã erãpũ pee mũca waha pee masibirĩñorã. Eropã arĩtuha Jesu dipaturĩ werepũ erãre:

—Yũ acawererã, árĩpehrerã “Yũ gamero yũ opari mera ta õaro tarĩgũca,” arĩ pepirã Goãmũ ãgũ opũ árĩroguere erã wacũ diasataria.

²⁵ Camellopũ awiru gobegãgue ãgũ ñajatariwereadiacũ masiya mara ãgũre. Eropa ta doberi opagũ ãgũ Goãmũ mera õaro árĩgũ ãgũ opũ árĩroguere ãgũ wacũ diasa ãhraa, arĩ werepũ erãre.

²⁶ ãgũ eroparĩcũ peenijarã ãhamaria wanijarã, erã basi õpa arĩñorã:

—Yaho. ãgũ arĩro dopa ta diaye árĩcũ ne yujugũ masure taubiribocumi Goãmũ ãgũ pohro wamorãre, arĩñorã erã erã basi.

²⁷ Erã eroparĩcũ peegũ Jesu erãre ãhabeo õpa arĩpũ:

—Masa erã bocatiũro erã õaro iiri mera tari-masibeama. Goãmũ pohrogue wamasibeama. Goãmũ dihta masare peamegue wabonirãre tau-masimi ãgũ pohro wamorãre. ãgũ árĩpehrerire õaro iimasipehocãmi, arĩpũ Jesu erãre.

²⁸ ãgũ eroparĩcũ peegũ Pedro ãgũre õpa arĩpũ:

—Peenique. Gũapũ árĩpehreri gũa yare apicãbũ mũ mera wamorã, arĩpũ ãgũ Jesure.

²⁹ ãgũ eroparĩcũ Jesu õpa arĩpũ:

—Diaye arĩgũ iiaa mũare. Árĩpehrerã õari buherire yaha árĩburire iimorã mũa wirire, mũa pagũ porãre, mũa pagũ sumarãre, mũa porãre, mũa poerire apirã wũaro wajatarãca mũa dohpaguere.

³⁰ Eropirã mũa wirire, mũa pagũ porãre, mũa pagosã nomere, mũa porãre, mũa poerire ero core mũa opadiro tauro dohpaguere

baja oparāca m̄ua ñero tarirā árīquererā. Eropirā gajirā m̄are ñero iirācoma. Eropirā p̄hr̄ugure árīpehrerin̄ari Goām̄u mera árīrāca.

³¹ Dohpaguere bajarā oparā árīnirā irisubure bu árīrā dujacārācoma. Eropirā dohpaguere bajarā bu árīnirāp̄u oparā dujarācoma daja, arī werep̄u Jesu erāre.

*Dipaturi Jesu ĩḡu s̄iriburiñere, ĩḡu masa m̄ariaburiñe s̄are wereñumi
Mt 20.17-19; Lc 18.31-34*

³² Eropi erā mague majaa, Jerusaléngue majarā iinorā. Jesu erā coregā m̄htar̄u. ĩḡu eropa m̄htacū ĩarā ĩḡu buherā ĩha ũca wañorā. Eropirā erā p̄hr̄u n̄rusiarāp̄u güiro mera ĩḡure n̄rusiañorā. Eropiḡu Jesu doce ĩḡu buherā seyarore sihubeo, masa ĩḡure iiburire werenugap̄u daja erāre.

³³ —Peeque ȳre. Dohpaguere Jerusaléngue warā iiaa mari. Erogue masa ȳu masure Goām̄u ĩḡu obeodiḡure ȳre ñeha, pahia oparāre, judio masare buherā s̄are ȳre orācoma. Eropirā ȳre wejedorerācoma erā. Eropa wejedorerā judio masa árībirāre orācoma ȳre.

³⁴ Erā eropa ora p̄hr̄u erā ȳre wereya, disico ehosū t̄ararācoma. Tuhaja ȳre wejērācoma. Eropiḡu ȳu s̄irira p̄hr̄u ũhren̄u p̄hr̄u masa m̄ariaḡuca, arī werep̄u Jesu.

*Santiago, Ñu mera Jesure serēñuma
Mt 20.20-28*

³⁵ Eropi Santiago, Ñu mera Jesu pohrogã ejarã erã gamerire serẽñorã ïgure. Erã Zebedeo porã árĩñorã. Eropirã õpa arĩñorã:

—Buhegu, gua serẽro dopa ta guare iique muhu, arĩñorã erã Jesure.

³⁶ —¿Yuhu duhpiicũ gahmeri mua? arĩpu Jesu erãre.

³⁷ —Muhu árĩpehrerã wecague opu árĩgu guare mu waĩ mera dorerã acunque. Yujugure mu diayeru, gajigure copu doboque guare. Mu mera oparã gua árĩboro dopa iique, arĩ serẽñorã erã Jesure.

³⁸ Erã eroparĩcũ peegu õpa arĩ werepu Jesu:

—Mua ñero tariborore masibiriquererã õpa arĩ serẽa mua yure. ¿Dohpaguere yu ñero tariboro dopa ta mua sã ñero tarirã yujuro bojebocuri mua? ¿Yure erã ñero iiboro dopa mua sãre ñero iicũ yujuro bojemasibocuri mua? arĩ serẽpipu Jesu erãre.

³⁹ —Yujuro bojerãca, arĩ yuhriñorã.

Erã eroparĩcũ Jesu õpa arĩ werepu:

—Yu ñero tariboro dopa ta mua sã ñero tarirãca.

⁴⁰ Eropa mua tarimorã árĩquerecũ ta, yu mera doremorãre beyemasibea yuhu. Irire yuhu Pagu amutuhami. Eropirã ïgu beyenirã dihta yu diayeru yu copu doarãcoma, arĩpu Jesu.

⁴¹ Santiago, Ñu sã erã oparã árĩburire Jesure serẽcũ gajirã diez buherã peerã, erã mera guañorã.

⁴² Erã eropa guacũ ïagu, Jesu ïgu buherãre sihu gameneo õpa arĩpu:

—Goãmure masibirã oparãpu erã masare dor-
erã, pũriro mera dorema.

⁴³ Mũapũ ne eropa iisome mũa basi. Mũa
mera majagũ opu árĩdiagũ, árĩpehrerã ĩgũ mera
majarãre itamugũ árĩporo.

⁴⁴ Eropigũ árĩpehrerãre doregũ árĩdiagũ, erã
pohro majagũ árĩro dopa ta árĩporo.

⁴⁵ Eropa árĩgũ tiiaa yũ sã. Masare dorebiragũ
arigũ iibiribũ. Yũhũ masũ Goãmũ ĩgũ obeodigũ
árĩqueregũ ta, i yebaguere masare itamugũ
arigũ iibũ. Eropigũ masa bajarã erã ñero iira
dipuwajare sĩribasagũ arigũ iibũ. Eropigũ erã
peamegue wabonirãre taugũ arigũ iibũ, arĩpu
Jesu erãre.

*Bartimeore, cuiiri ĩhajabigũre ĩacũ iĩnumi Jesu
Mt 20.29-34; Lc 18.35-43*

⁴⁶ Eropi erã Jericógue ejañorã. Eropirã iri
macague árĩnirã Jesu ĩgũ buherã masa bajarã
mera wañorã. Jesu wari maha tũrogue yujugũ
masũ cuiiri ĩhajabigũ doapũ. ĩgũ Bartimeo
waĩcũgũ Timeo magũ arĩpu. ĩgũ ma tũrogue
doagũ mũmũri nũcũ masare niyerure serẽmũripũ.

⁴⁷ Eropigũ ero doanijagũ masa “Jesu Nazare
majagũ ahrimi,” erã arĩcũ peepũ. Eropa peeni-
jagũ õpa arĩ gaguiniguiũ:

—Jesu, opu Davi mũrũ pãrami masare taubu
mojomoro ĩaque yũre, arĩ gaguiniguiũ Jesure.

⁴⁸ ĩgũ eropa arĩ gaguiniguicũ peerã masa ba-
jarã Bartimeore “Ejarimaricãque,” arĩ turiñorã.
Erã eropa arĩ turiquerecũ, ĩgũpu ĩgũ ero core ĩgũ
gaguiniguiddiro tauro gaguiniguiũ daja.

—Jesu, opɔ Davi mɔrɔ pãrami masare taubu mojomoro ãaque yãre, arĩ gaguiniguiɔɔ daja.

⁴⁹ Ìgɔ eroparĩcũ peegɔ Jesupɔ dujanugaja:

—Sihubeoque ìgɔre, arĩɔɔ. Ìgɔ eroparĩcũ peerã erãɔ ìgɔ cuiɔrĩ ìhajibigɔre sihugãñorã.

—Mucubirique. Wahgãnugajaque. Ìgɔ mɔre sihumi, arĩñorã erã ìgɔre Bartimeore.

⁵⁰ Erã eroparĩcũ peegɔ ìgɔ omasiariñere tuweapi, buhri tarimagã Jesu pohroge ejanugajapɔ.

⁵¹ Eropigɔ Jesu serẽpipɔ ìgɔre:

—¿Dohpa yũhũ mɔre iicũ gahmeri mũhũ? arĩ serẽpipɔ Jesu ìgɔre.

—Yũ opɔ, yãre cuiɔrĩ ãacũ iique, arĩɔɔ ìgɔ cuiɔrĩ ìhajibigɔɔɔ.

⁵² —Mũ yãre umupeonijagɔ òagɔ wahaa. Eropigɔ wanisa, arĩɔɔ Jesu ìgɔre.

Ìgɔ eroparĩcũ ta cuiɔrĩ ìhajibigɔ òaro ìha wapɔ. Òagɔ wanjagɔ Jesu mera mague nũrusia wahgã wapɔ.

11

Jerusaléngue ejañumi Jesu

Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19

¹ Eropii erã Jerusaléngue ejaboro coregã, Betfagé maca pohrogã, Betania maca pohrogã ejamũhtañorã. Iri macari ɔtãgɔ Olivo waĩcudigɔ gubuye árĩyoro. Eroge ejaɔ perãre ìgɔ buherãre Jesu obeogɔ òpa arĩɔɔ:

² —Si macague waque. Eroge ejarã mata burrogãre erã dirinugudigugãre bocajarãca. Gajirã

erã peyaya marigu árĩcumi. Īgure boca ja ĩgure diriradarire pãa yũre aĩgãribasaque.

³ Mũa eropiĩcũ ĩagu burrogã opu “¿Duhpimorã burrogãre pãri?” ĩgu arĩcũ peerã õpa arĩ yũhrique ĩgure: “Mari tĩgu burrogãre gamebeoniami dohpa. Eropigu dohparagã wiagucumi ĩgure,” arĩ wereque ĩgure, arĩ weredore obeopũ ĩgu buherã perãre.

⁴ Īgu dorebeonirã waha, wihi pohro árĩri mare burrogãre disiporo erã dirinugudigũgãre boca jañorã. Boca ja ĩgure erã diriradarire pãñorã.

⁵ Eropirã ĩgure erã pãcũ ĩarã ero niguinirã serẽpiñorã:

—¿Duhpimorã mũa diriradarire pãri burrogãre? arĩ serẽpiñorã.

⁶ Erã eroparĩcũ peerã erãpũ Jesu ĩgu arĩdiro dopa ta wereñorã erãre serẽpirãre. Erã eropa arĩ werecũ peerã erã ero niguinirãpũ “Aĩgãque,” arĩñorã erãre.

⁷ Eropirã erã burrogãre Jesu pohrogue aĩgã wañorã. Erã aĩ ejara pũhrũ suhri ĩgũgã weca erã peotuhacũ ĩagu Jesupũ ĩgũgã wecague mũribejapũ wabu.

⁸ Eropirã masa bajarã erã peyari suhrire tuwea aĩ ĩgu wari maha deco sẽopi mũhtañorã Jesure umupeorã. Gajirãpũ pũricũri dũpũrĩre poerigue erã aĩgãrira dũpũrĩre apimũhtañorã “Õari maha árĩporo,” arĩrã.

⁹ Eropirã ĩgu core warã, ĩgu pũhrũ arirã sã õpa arĩ gaguiniñorã:

—Īre umupeorã. Ihĩ Goãmũ ĩgu obeodigu õaro ariporo.

10 Mari ñecũ Davi murũ opu ĩgu árĩdiro dopa ta õaro ariporo. “Ũmaro majagu turagu ãhrimi,” arĩ umupeorã, arĩ gaguiniĩnorã erã.

11 Eropigu Jesu Jerusaléngue ejarũ. Ejagu Goãmũ ya wihigue ñajajagu, iri wihi majare árĩpehrerire ĩapehocãpũ. ĩatuhaja “Ñamicague ãhraa. Ũmuñarigã ta ãhraa. Ina warã,” arĩpũ Jesu. ĩgu buherã mera Betaniague waha wañorã.

Jesu higeragu waĩcudigũre sĩridoreñumi

Mt 21.18-19

12 Eropi gajinũ erã Betaniague árĩnirã Jerusaléngue dujariñorã daja. Eropa dujaricũ Jesupũ oaboa wapũ. Eropa oaboagu yoarogue niguidigũre higeragure õaro pũricudigũre ĩanijagu irigu dũcare amagu waripũ.

13 Dũca mariyoro. Dũcacũrisubu árĩbiriya. Pũri dihta opayoro.

14 Eropigu dũca maricũ ĩagu õpa arĩpũ:

—Irigu dũcare masa ne dipaturi babiricãporo. Ne dũcacũbiricãporo, arĩpũ Jesu.

ĩgu eroparicũ ĩgu buherãpũ peeñorã.

Jesu Goãmũ wihire Goãmũ mera wereniguri wihire iidoreñumi

Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22

15 ĩgu eropiira pũhrũ erã Jerusaléngue erañorã. Eragũ Jesu Goãmũ ya wihigue ñajapũ daja. Ñajajagu doberi duarãre, asũrãre boca jagu cohã wiucãpũ. Eropigu niyerure game gohroto doarã ya mesarire yomemuju aĩ mehpi

behomuripũ. Bujare duarã erã doari p̄erori sãre eropa ta iipũ.

¹⁶ Eropigũ Jesu Goãmũ wihiguere gajinore aĩ ñajadorebiripũ masare.

¹⁷ Eropigũ Jesu õpa arĩ buherũ erãre:

—Õpa ãhraa Goãmũ yare erã gojarapũgue: “Yaha wihi Goãmũ mera wereniguiiri wihi waĩcũroca. Eropiro árĩpehrero majarãgue yũ mera erã wereniguiiri wihi árĩroca,” arĩ gojañuma Goãmũ wereniguirire. Goãmũ eropa arĩquerecũ ta, mũapũ i wihire Goãmũ wihire duadoarã bu game yajarã iiaa, arĩpũ Jesu erãre.

¹⁸ Ìgũ eropa arĩ buhecũ árĩpehrerã masapũ pee ucapehrea wañorã. Eropirã pahia oparã, judio masare buherã mera ìgũre gũi árĩñorã. Eropirã erã ìgũre wejẽburire guñamaañorã.

¹⁹ Erã eropiicũ ñamicague Jesu ìgũ buherã mera iri maca árĩnirã waha wañorã.

Higueragũ s̄iria wayoro

Mt 21.20-22

²⁰ Eropirã boyo دچارicũ mague majarirã higueragũre ãañorã daja. Irigũ nugurigue s̄irinũga s̄iriadigũ árĩcũ ãañorã.

²¹ Irigure ãagũ Pedropũ õpa arĩpũ:

—Buhegũ, ãaque. Irigũ higueragũpũ mũ s̄iridoredigũpũ s̄iria waya, arĩpũ Pedro.

²² Ìgũ eroparĩcũ Jesu werepũ erãre:

—Goãmũre umupeoturaque mũa.

²³ Diaye arĩgũ tĩiaa mũare. Mũa Goãmũre õaro umupeori mera irigũ utãgũre “Dua aĩ wũariyague cóãdigũ árĩporo,” mũa Goãmũre arĩcũ, mũa arĩdiro dopa ta waroca. “Yũ serẽo

dopa diaye ta eropa iigucumi,” mua arĩ guñacũ, “Goãmũ iisome,” arĩbiricũ, mua serẽdiro dopa ta Goãmũ iigucumi.

²⁴ Eropigu irire weregura muare. Goãmũ mera wereniguirã, igũre serẽrã, “Yũ serẽro dopa ta eropa waroca yũre,” arĩ guñaque. Mua eropiicũ ãagũ Goãmũ mua serẽrire ogucumi.

²⁵ Eropirã Goãmũre mua serẽboro core gajirãre erã muare erã ñero iirare cãdijique. Gajirã erã ñero iicũ mua guarare duhuque. Mua eropiicũ ãagũ mari Pagũ umaro majagũ mua ñero iirare igũ sã cãdijigucumi.

²⁶ Muare ñero iirare mua cãdijibiricũ igũ sã mua ñero iirare cãdijisome, arĩpũ Jesu erãre.

Jesure doredigure igũre serẽpiñuma pahia oparã, judio masare buherã, mũrã mera

Mt 21.23-27; Lc 20.1-8

²⁷ Igũ eropa arĩra pũhrũ erã Jerusaléngue wañorã daja. Eropirã Jesu Goãmũ wihigue igũ curicũ ãarã, pahia oparã, judio masare buherã, mũrã mera igũ pohrogue erarã igũre serẽpiñorã:

²⁸ —¿Noa doreri mera irinore iigu iiri mũhũ? ¿Noa mũre Goãmũ wihi duanirãre cóãdoreari? arĩ serẽpiñorã erã Jesure.

²⁹ Erã eroparĩcũ Jesu yũhrĩpũ:

—Mũapũre serẽpimũhtagura. Õaro mua yũhrĩcũ yũ sã muare yũhrigura.

³⁰ ¿Ñu masare igũ waĩyecũ noano igũre waĩyedoremũriyuri mua pepicũ? ¿O Goãmũ doreyuri? ¿O masapũ doremũriyuri mua pepicũ? Yũre wereque, arĩpũ Jesu erãre.

31 Īḡu eroparīcũ peerã erãpũ erã basi game õpa arĩ wereniguiñorã:

—¿Dohpa arĩ yũhrirãcuri mari? “Goãmũ Ñure doredigũ árĩñumi,” mari arĩcũ, “¿Goãmũ Ñure ĩḡu dorequerecũ ta duhpirã ĩḡu wererare peebirari mũapũ?” arĩbocumi Jesu marire.

32 Oã masapũ “Diaye ta Ñu Goãmũ yare weremũhtadigũ árĩmi,” arĩ pepima erã. Erã eropa pepirã, “Ñu ĩḡu waĩyecũ Goãmũpũ ĩḡure doredigũ árĩbiriñumi,” mari arĩcũ, masapũ mari mera guarãcoma, arĩñorã erã basi.

33 Eropirã erã Jesure õpa arĩ yũhriñorã:

—Ñure waĩyedoredigũre gũa masibea, arĩñorã erã Jesure.

Erã eroparīcũ õpa arĩpũ Jesu.

—Irisubu tamerare yũ sã mũa serẽpirare werebeaa mũare. Yũ iirire iidoredigũre werebeaa mũare, arĩpũ Jesu erãre.

12

Ñerã mohme corerã iira queorire wereñumi Jesu buhebu

Mt 21.33-46; Lc 20.9-19

1 Eropi Jesu queori mera buhenũgapũ daja erãre.

—Yeba opũ árĩñumi. Iri yebare ĩḡu ya igu- idarire oteñumi. Otetuha sãrirore nugu, iguire erã cũhra bujuburi gobere seañumi. Pohe decogue mũari wihigã sãre iiñumi ĩhadibuma õaro. Eropigũ gajirãre ĩḡu ya pohe deco mera

apiñumi erã mohme corera waja. Eropigu iri pohere erãre mohme coredoretuhaja gaji yebague waha wañumi ïgu.

² Puhru igui ñirisubu áricũ pohe opu ïgu pohro majagure ïgu ya pohe mohme corerã pohrogue obeoriñumi. Pohe maja ïgu ya oteri ducare ïgu ya sero maja ducare aĩdoregu obeoriñumi ïgure.

³ Eropirã pohere mohme corerãpu ïgu pohro majagure ñeha pañuma. Eropiituha ïgu ya igui tõrire obiriquererã dujadoreñuma ïgure.

⁴ Eropigu pohe opu gajigu ïgu pohro majagure obeoriñumi daja. Eropirã pohere mohme corerãpu ïgure ïgu dipurure cami moa ñero iñuma ïgu sãre.

⁵ Gajigu ïgu pohro majagure obeocũ ïgupure wejẽcãñuma. Gajirã sãre bajarãre eropa dihta iñuma. Gajirãre pa gajirãre wejẽñuma erã.

⁶ Eropigu pohe opu magu dihta dahyañumi. ïgu ta ïgu magu ïgu mahigu áriñumi. Eropigu ïgu magure obeoñumi pare erã pohrogue, “Yu magupure umupeorãcoma,” arïgu.

⁷ ïgu õpa arï pepiquerecũ, erã pohere corerãpu ïgu magu aricũ ñha, õpa arï wereniguiñuma: “Pohe opu magu ãhrimi. ïgure wejẽcãrã mari. Eropiro i pohe mari ya pohe dujaroca,” arï wereniguiñuma erã erã basi.

⁸ Eropa arĩrã ïgure ñeha wejẽ, pohe tãrogue aĩgã cóacãñuma erã ïgure, arïpu Jesu erãre.

Eropa arĩtuhaja Jesu erãre serẽpiru:

⁹ —Ne, ¿pohe opu dujarigu dohpa iigucuri ïgu

ya pohere mohme corerãre? arĩpu Jesu. Ōpa iigucumi erãre, arĩpu. Īgu erãre wejẽ gajirãpure pohere mohmedoregucumi, arĩpu Jesu erãre.

¹⁰⁻¹¹ ¿Goãmũ yare erã gojarapũgue ōpa arĩrire irire buhebiriri mũa? Ōpa arĩ gojañuma:

Ihĩ Cristo utãye iro dopa ãhrimi. Masa Cristore gamebirãcoma. Erã gamebiriqerẽcũ Goãmũ ĩgure beye opu acumi. Goãmũpu ire iimi. Īgu eropa iicũ ĩarã “Ōataria,” arĩ pepia mari, arĩ gojañuma iribojegure.

¿Irire ne buhebiriri mũa? arĩpu Jesu erãre.

¹² Īgu eroparĩcũ peerã pahia oparã, judio masare buherã, mũrã mera ōpa arĩ pepiñorã: “Jesu i queorire weregu ‘Erã ñerã mohme corerã iro dopa ãhrima,’ marire arĩ weresãgu iicumi,” arĩ pepiñorã. Eropa arĩ pepirã Jesure ñeadiariñorã. Eropa ñeadiaquererã, masapu Jesure gamerã mari mera guari, arĩrã masare gũĩ arĩñorã. Eropa gũirã ĩgure cohãgã wañorã.

Fariseo masa, Herode ya curu majarã mera gobierno maja wajayerire serẽpiñuma Jesure

Mt 22.15-22; Lc 20.20-26

¹³ Waha, erã mera majarãre yujurãyerire fariseo masare, Herode ya curu majarã sãre Jesure serẽpiñadore obeoñorã daja. Erã Jesure baja serẽpiri mera ĩgu gajiropa yũhricũ weresãmorã iiriñorã.

¹⁴ Eropirã Jesu pohro eja ĩgure serẽpiñorã:

—Buhegu, diaye mũ wereniguigu gũyari marigu mũ arĩcũ masia gũa. Eropigu opu arĩcũ sãre bu arĩgu ĩgu arĩcũ sãre mũhũ yu-juropa ĩhaa. Eropigu Goãmũ yare diaye mũhũ

werea. Masa suacũ sãre erã suabiricũ sãre queoro werea. Eropigu guare wereque: ¿Roma majagu árĩpehrerã tauro opu árĩgure, gobierno majare marire wajayero gahmeri mũ pepicũ? ¿Mari doreripu wajayedoreri mũ pepicũ? arĩ serẽpiñorã erã Jesure.

¹⁵ Erã eropa arĩ serẽpicũ peegu erã guyarire erã ñero iidiarire masigu õpa arĩ yuhripu erãre:

—¿Duhpirã yu ñero wereniguicũ peediari mũa? Dohparagã niyerusere aĩgãrique irisere ñamorã, arĩpu Jesu erãre.

¹⁶ Īgu eroparĩcũ peerã yujuse niyerusere aĩgãriñorã. Erã irisere aĩ eracũ ñagu Jesu serẽpipu erãre:

—¿Nihino gohra masu tuhyari isere? ¿Noa waĩ tuhyari isere? arĩ serẽpipu ĩgu.

—César waĩcugu masa tauro opu masu ĩgu waĩ sã tuhyaa irisegue, arĩ yuhriñorã erã.

¹⁷ Erã eroparĩcũ Jesu werepu erãre:

—Irisubu tamerare masa tauro opu árĩgu yare ĩgure oque. Goãmũ yare Goãmũpũre oque, arĩpu Jesu. Īgu eroparĩcũ pee uca wañorã.

Saduceo masa Goãmũ ĩgu sĩrinirã masurire serẽpiñuma Jesure

Mt 22.23-33; Lc 20.27-40

¹⁸ Eropi yujurãyeri Saduceo masa Jesu pohroguere erañorã. Saduceo masapu “Goãmũ sĩrinirãre masusome,” arĩ pepirã árĩñorã.

¹⁹ Eropirã erã õpa arĩñorã Jesure:

—Buhegu, marire õpa arĩ gojadigu árĩmi Moise: “Yujugu ĩgu tĩgu marapocugu porã mariqueregu ĩgu sĩricũ ñagu, ĩgu pagu magure

ĩḡu tĩḡu marapo árĩdigore marapocuro gahmea. Eropiḡu ĩḡu tĩḡu muru ĩḡu tĩḡu ĩḡu porãcubodiro dopa ta porãcuro gahmea ĩḡu pagu magure. Eropirã ĩḡu tĩḡu muru porã iro dopa árĩrãcoma,” arĩdi arĩmi Moise, arĩñorã.

²⁰ Ire erã arĩtuhaja i queorire werenemoñorã Jesure.

—Yujuḡu porã siete arĩñorã. Eropii erã tĩḡuru marapocu, porã mariḡu ta sĩria wapu.

²¹ Eropiḡu gajigu ĩḡu pagu magu sã ĩḡu tĩḡu muru marapo árĩdigore marapocuru. ĩḡu eropa marapocura puhrũ ĩḡu sã ĩḡu tĩḡu muru iro dopa ta porã mariquereḡu ta sĩria wapu. Eropiḡu ĩḡu pagu magu ĩḡu ĩḡu muru iro dopa porã mariquereḡu ta sĩria wapu.

²² Eropa dihta wañorã yujuḡu porã. Ne porã mariquererã sĩripehrea wañorã. Erã marapo sã erã puhrũ sĩria wapo pare, erã arĩtuhaja Jesure serẽpiñañorã.

²³ ¿Ne, Goãmu arĩpehrerã sĩrinirãre ĩḡu masucũ nihino marapo gohra árĩgocuri igo? Erã arĩpehrerã igore marapocunirã arĩñorã. ¿Eropigo nihino marapopũ árĩgocuri igo? arĩ serẽpiñañorã erã Jesure.

²⁴ Jesu yuhripu erãre:

—Goãmu yare erã gojarapũ wereniguirire ne masibea maa. Eropirã Goãmu ĩḡu turari sãre ne masibea maa, arĩpu Jesu. Eropiro maa pepiripu diaye arĩbeaa.

²⁵ Sĩrinirã mura erã masa muriara puhrũ erã anyua iro dopa ahrima. Erã uma nome mera marapocubeama erogere.

26 Sīrinirā erā masa m̄riaboropure m̄are weregura, arīp̄u Jesu. Irire Moise ōaro werepehocāñumi. Iri yucugugāgue ūj̄urisubu árīgu Goām̄u ōpa wereñumi Moiserē: “Ȳuh̄u Abrahā, Isaa, Jacōbo, erā op̄u āhraa,” arī wereñumi Goām̄u iribojegue.

27 Erā sīrira p̄hr̄uge “Erā op̄u ta āhraa,” arī wereñumi Goām̄u. Eropirā erā sīrinirā m̄ra īgu masunirā árīrā erā ojocarirā āhrima. Eropirā “Sīrinirā masasome,” arī pepirā diaye pepibea m̄a, arīp̄u Jesu erāre.

Ōatariariñere doreriñere wereñumi Jesu

Mt 22.34-40

28 Eropigu yujugu judio masa erā buherā mera majagu erā pohrogue eraa, erā game wereniguic̄i peep̄u. Jesu īgu ōaro ȳhr̄irire peegu serēpip̄u īgure.

—¿Goām̄u ya doreri ōatariaro dorerip̄u diñe dorerip̄u āhriri m̄u pepic̄are? arī serēpip̄u īgu Jesure.

29 Jesu īgure ȳhr̄ip̄u:

—Iñe doreriñe ōatariariñe ōpa āhraa. “Israe masa peeque. Goām̄u mari Op̄u yujugu ta āhrimi.

30 Burigā m̄a sīporā mera, m̄a turari mera, m̄a ōaro guñari mera Goām̄ure m̄a Op̄ure mahique,” arīmi Goām̄u.

31 Iñe doreriñe p̄hr̄u gaj̄i doreriñe sã ōataria. “M̄u basi mahiro dopa ta m̄u pohro árīrā sãre mahique,” arīmi Goām̄u. Iri pe doreri ta árīpehreri gaj̄i doreri tauro āhraa, arī werep̄u Jesu īgure.

³² Īḡu eroparĩcũ judio masare buheḡu õpa arĩ yuħripu:

—Eropa ta āhraa, buheḡu. Diaye ta arãa muħu. Goãmu yujugu ta āhrimi. Gajigu ĩḡu iro dopa arĩḡu marimi. Mu arĩri diaye ta āhraa. Goãmure turaro mari sĩporã mera, mari turari mera, mari pepiri mera, mari õaro guñari mera ĩḡure mahiro gahmea. Mari pohro arĩrãre mari basi mari mahiro dopa ta, erã sãre mahiro gahmea marire.

³³ Mari Goãmure umupeomorã waimurã wejẽ soemujucũ õapũrica. I tauro Goãmure masa sãre mari mahicũ õataria, arĩpu ĩḡu Jesure.

³⁴ Īḡu pee masiri mera yuħricũ ĩha Jesu ĩḡure arĩpu:

—Merogã duhyaa mure Goãm mu opure mu masiboro, arĩpu Jesu ĩḡure.

Īḡure eroparĩcũ gajirã peerã ĩḡure güirã serẽpinemodiabiriñorã pare.

¿Noano acawereḡu āhriri Cristo? serẽpi ĩañumi Jesu masare

Mt 22.41-46; Lc 20.41-44

³⁵ Eropigu Goãm wihigue buheḡu õpa arĩpu Jesu:

—“Cristo Davi muru pãrami arigucumi,” arĩ buhema marire buherã. ¿Duhpirã eropa arĩ buheri erã? Erã õaro masiboro duhyania erãre dohpa.

³⁶ Davi ĩḡu basi Espĩritu Santo ĩḡure dorero dopa ta õpa arĩ wereñumi:

Goãm yu opure õpa arãmi. “Ohõ yu di-ayeru yu mera dorebu doaque. Eropigu

mure ñhaturirãre mure tarinugabasaguca yuhũ,” arĩmi Goãmũ yũ opũre, arĩ go-jañumi Davi mũrũ.

³⁷ Eropa arĩ gojagu Davi mũrũ opũcũpũ Cristore “Yũ opũ,” arĩgu. Cristo Davi mũrũ opũ ãhrimi. Eropigu Davi mũrũ Cristo ñecũ árĩqueregu opũcũñumi Cristore, arĩ werepũ Jesu.

Ĩgu eropa arĩ buhecũ bajarã masa mucubiriri mera peeñorã ĩgũre.

*Jesu masare buherã erã ñero iirire wereñumi
Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47*

³⁸ Eropigu ĩgu buhenemogu õpa arĩpũ:

—Masare buherã erã ñero iirire õaro ĩaque. Eropirã erã iiro dopa iibiricãque. Erã yoari suhri saña erã masa erã ñhabeoro cuhrima. Doberi duarogue gajirã umupeori mera erãre bocatĩri serẽcũ gahmema erã.

³⁹ Eropirã mari buheri wiriguere õari doari dihtare doadiama. Eropirã bosenũri árĩcũ sãre oparã erã doari dihtare gahmema erã.

⁴⁰ Eropirã erã wapeweyarã nome erã wajamocũ ĩha erã ya wirire emacãma erã nomere. Eropa erãre mojomoro ĩabiriquererã erã masa ĩhurore yoari boje Goãmũre serẽma, “Gũa Goãmũre õaro umupeoa,” arĩ gũyarã. Erã eropa iira dipuwaja gajirã tauro dipuwaja moagũcumi erãre, arĩpũ Jesu erãre.

*Wapeweyo Goãmũre igo apirare wereñumi
Jesu*

Lc 21.1-4

⁴¹ Eropigu Jesu Goãmu wihi maja erã amuburi niyeru gameneori comoro pohro doapu. Ero masa erã niyeru sãcũ ãapu. Doberi oparã iri comoroguere niyeru pagari sãa tari wahgãmuriñorã.

⁴² Eropigo wapeweyo buro iri comorogue ahri pesegã sãpo. Pese yuju centavo maja ahraa.

⁴³ Iriserire igo apicũ ãagu Jesu ãgu buherãre sihubeo arĩpu:

—Diaye arĩgu iiaa muare. Igo wapeweyo mojomorocugo niyeru sãri comorogue igo yare sãgo gajirã arĩpehrerã erã sãdiro tauro sãmo igo.

⁴⁴ Gajirã doberi oparã erã wuaro oquerecũ ta erã ya wuaro duhyaa. Igo pu mojomorocugo arĩquerego ta, arĩpehreri igo bari asũborare Goãmu ya arĩburire opehocãmo, arĩpu Jesu.

13

—Goãmu wihi cóãsũroca, arĩ yuñumi Jesu

Mt 24.1-2; Lc 21.5-6

¹ Eropigu Goãmu wihiguere erã wiriacũ ãagu yujugu erã buherã mera majagu õpa arĩpu:

—Buhegu, ãaque. I wihi Goãmu wihi maja wiri utã mera erã iira wiri õari wiri ahraa, arĩpu ãgu.

² ãgu eroparĩcũ Jesu werepu erãre:

—I wihi maja wiri dohpaguere ãaraa muu. I wihi arĩpehreri mari ãara i utã sã cohmopehrea waroca. Ne yujuye utãye dujasome iri wiri maja, arĩpu Jesu.

I umu pehrebore wereñumi

Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24

³ Eropi Jesu Olivo waĩcudigu utãgugue Goãmũ wihi diaye maja árĩdigugue ejaꝛũ. Ero doapũ. Ero Pedro, Santiago, Ñu, Andre mera erã seyaro árĩrã, erã ĩgũre serẽpiñorã:

⁴ —Wereque gũare. ¿Dohpárĩcũ eropa warocuri mũ arĩdiro dopa waro? ¿Pehreburinũ coregãre dohpa wanũgacũ ĩarãcuri gũa? arĩ serẽpiñorã erã Jesure.

⁵ Jesu yũhriꝛũ:

—Õaro ii yuque mũa. Eropirã gajirã erã gũyarire peebirĩcãque mũa.

⁶ Bajarã masa “Cristo ãhraa yũhũ,” arĩ gũyarã árĩrãcoma. Erã eropa gũyacũ peerã masa bajarã Goãmũ yare duhurãcoma.

⁷ Mũa pohrogã gajirã masa erã gamewejẽcũ peerãca. Eropirã yoarogue majarã erã sã erã gamewejẽcũ peebeorãca mũa. Eropa peequererã ta ne irire wũaro bũjawere pepibirĩcãque. Eropa wamũhtaroca. Eropa wacũ pehreburinũ duhyaniroca dohpa.

⁸ Irisubure yuju yeba majarã gaji yeba majarã mera gamewejẽrãcoma. Eropirã yujugũ opu yarã gajigũ opu yarã mera gamewejẽrãcoma. Eropiro bajasuburi i yeba ñohmeroca. Eropirã bajarã masa oa mera sĩrirãcoma. Eropa ñero tariquerecũ i yeba majarãre tauro erã ñero tariboro duhyaa dohpa. Ñero tarinirãcoma dohpa.

⁹ Õpa wacũ ĩarã mũa basi õaro iique. Gajirã mũare ñeha ñero iidorerã orãcoma gajirã oparãre. Eropirã mũa acawererã judio masa erã buheri wirigue sãre mũare parãcoma.

Eropirã macari majarã oparã pohrogue, erã tauro oparã pohrogue sãre aĩgãrãcoma mũare mũare dipuwaja moamorã. Eropirã erã mũare erã pohrogue aĩgãcũ yaha buherire wererãca mũa erã sãre.

¹⁰ Eropiro pehrerinũ árĩboro core árĩpehrerãre õari buherire weresũroca.

¹¹ Eropirã mũare dipuwaja moadorerã erã oparã pohrogue erã aĩgãcũ, erã oparãre mũa wereniguiburire wũaro pepibiricãque. Mũare erã serêpicũ mũa yũhriburire Goãmũ mera masirãca. Eropa masirã mũa gamero wereniguishome mũa. Espíritu Santopũ mũare wereniguicũ iigũcumi.

¹² Irisubure erã tĩrã erã pagũ porãre Jesu yarã erã árĩcũ ĩha erãre wejêdorerã oparãre wiarãcoma. Gajigũpũ ĩgũ tĩgũre wejêdoregũ oparãre wiagũcumi. Eropi erã pagũ sũmarã erã porã Jesu yarã erã árĩcũ ĩha erãre wejêdoregũ oparãre wiarãcoma. Eropirã erã porãpũ erã pagũ sũmarãre erã Jesu yarã árĩcũ ĩha wejêdorerã wiarãcoma erã oparãre.

¹³ Yũre mũa umupeora dipuwaja mũare masa árĩpehrerã ĩhaturirãcoma. Eropa mũare erã ñero iiquerecũ ta, mũare erã ñero iirare yu-juro bojerã, yũre duhubiricũ Goãmũ mũare taugũcumi. Eropigũ ĩgũ pohrogue mũare opagũcumi.

¹⁴ “Eropirã ñetariagũre Goãmũ yare goroweogũre ĩarãca mũa. Goãmũ wihigue ĩgũ niguicũ ĩarãca. Ero ĩgũre árĩbiricãro gahmea. Iribojegue Goãmũ yare weremũhtayugũ Daniel ĩgũre were gojañumi. (Irire buhegũ peeporo).

Ero ïgũ niguicũ ïarã Judea yebague árĩrãpũ utã yucũgue oma duhrigã waporõ.

¹⁵ Irisubure masa ñero tarirãcoma. Eropirã yojaro mera waporõ. Irisubure erã wiri weca maja pũrigue árĩrã wihi pohecaguere erã yare aĩrã wabiricãporõ.

¹⁶ Eropirã irisubure gajirã erã poerigue árĩrã erã ya suhrire wihigue árĩri suhrire aĩrã dujabiricãporõ.

¹⁷ Irisubure nijipõsã nome, erã porã mihrirãre oparã nome sãmojomorocũrã nome dujarãcoma.

¹⁸ Eropirã õpa serẽque Goãmure: “Puhirõ árĩcũ eropa wabiricãporõ,” arĩ serẽque ïgure.

¹⁹ Irinũrire masa ñero tarirãcoma. I yebare ïgũ ïhacũnugura pũhrũ masa erã ñero tariri árĩmũriyoro. Iri eropa árĩquerecũ ta árĩpehreri pũriri erã ñero taridiro tauro masa ñetariaro tarirãcoma pehrerinũ coregãre. Eropa ñero erã tarira pũhrũ dipaturi eropa ñero tarisome i yeba pare.

²⁰ Eropigũ Goãmũ i ñero taririnũrire bajamenũrigã árĩcũ iigũcumi. ïgũ eropiibiricũ ne yujugũ masũ taribiribocumi. Eropigũ ïgũ beyenirã erã tariborore bajamenũrigã ñero taririre apigũcumi Goãmũ.

²¹ Irisubure gajirãre pee masi ïaque. “Õho ãhrimi Cristo,” erã arĩcũ erãre peebiricãque. “Ero ãhrimi Cristo,” erã arĩcũ sãre peebiricãque.

²² “Cristo ãhraa,” arĩ gũyarã, “Goãmũ yare weremũhtarã ãhraa,” arĩ gũyarã árĩcãrãcoma irisubure. Eropirã Goãmũ ïgũ beyenirãre gũyarã

erã deyoro moarire ii ñhmurãcoma. Goãmũ yare erã cóãcũ iidiarã iirãcoma erã gũyari masa.

²³ Ire árĩpehrerire wereyumũhtaa mũare iri eropa waboro core. Eropirã õaro pee masi yuque mũa, arĩpũ Jesu ñgũ buherãre.

*Jesu i yebaguere ñgũ dujariborore wereñumi
Mt 24.29-35, 42-44; Lc 21.25-36*

²⁴ Eropa arĩtuhagũ õpa arĩ werepũ Jesu erãre:

—Irinũri erã ñero tarira pũhrũ, abe mũmũ majagũ, ñami majagũ sã boyo duhurãcoma.

²⁵ Erã eropa wacũ, necã dipuru yuhridi-jariroca. Eropiro mũmaro maja sã yeba sã bũrigã ñohmeroca.

²⁶ Irisubu ta yũhũ masũ Goãmũ ñgũ obeodigu arigũca. Eropiro mũmarogue yũ turari mera yũ gosesiriri mera mũmaro maja imica weca i yebaguere yũhũ dujaricũ ñarãcoma masa.

²⁷ Eropigũ yaharã anyuare árĩpehrero i yebaguere obeogũra. Eropirã árĩpehrerogũere waha yaharãre yũ beyenirãre gameneorãcoma yũ pohrogue.

²⁸ “Higueragũ irigũ waricũrĩre ñarã masia mũa. Irigũ yucũgũ pũricũcũ ñarã, “Bojori merogã dũhyaa,” arĩ masia mũa.

²⁹ Eropa ta irigũ waro dopa ta masique mũa. I árĩpehreri yũ arĩra iri eropa wacũ ñarã, “Cristo dujariboro merogã dũhyaa,” arĩ masique mũa.

³⁰ Diaye ta arĩgũ ñiaa mũare. Irisubu majarã erã sĩriboro core árĩpehreri yũ arĩdiro dopa waroca.

31 ʘmaro i yeba sã pehrea waroca. Yũ wereniguiripũ ne pehresome. Árĩpehreri yũ arĩdiro dopa ta eropa waha ojogorocũroca.

32 “Irinũre yũ dujariburinũre, iri hora sãre ne masibea yũhũ. Anyua sã irire ne masibeamã. Masa sã ne masibeamã. Yũ Pagũ dihta yũ dujariburinũre masimi.

33 “Mũã sã irinũre masibea. Eropirã õaro guñatura coreque. Goãmũre serẽque.

34 ʘpa coreque mũã. I queoriñe mera irire mũare buhegũra. Wihi opũpũ yoarogue ãgũ curiro dopa ta ãhraa i. ãgũ ãgũ waboro coregã ãgũ pohro majarãre ãgũ wihire coredoremi. Yũjurãyerire ãgũ mohmerire apimi. Yũjugũre wihi disiporo ãhadibudoregũre õaro coredoremi ãgũ dujariborore.

35 Eropigũ wahãmi. ãgũ pohro majarãpũ ãgũ dujariburinũre ne masibeamã. ãgũ ñamica o ñami deco, cãreña ãgũ wererisubu o boyoro ãgũ aribocumi. Erã õaro ãhacorebiricũ ãgũ guñaña mariro arigũ erãre carĩrãre bocabocumi. Wihi opũre erã ãgũ dujariburinũre erã masibiro dopa ta mũã sã yũ dujariburinũre masibea. Eropirã yũre õaro guña coreque.

36 Guñaña mariro yũ eraborore masirã, õaro guña coreque. Yũ dorerire yahare eropa iinigu-irã árĩque. Eropirã yũre õaro coreque.

37 Eropigũ mũare yũ arĩro dopa ta árĩpehrerãre eropa arãa. ʘaro guña coreque, arĩpũ Jesu ãgũ buherãre.

14

Pahia oparã, Judio masare buherã mera Jesure wejẽdiañuma

Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53

¹ Eropi irisubure Pascua bosenu core, bugabiriri pan erã baburinũ core penũ duhyayoro. Irisubure pahia oparã judio masare buherã mera, Jesure gũyari mera erã ñeha erã wejẽburire game wereniguiñorã.

² —Bosenu árĩcũ ñgũre ñehabiricãrã. Masa gua ñgũre ñeacũ ñarã gua gamenerenijarã gamequeãbocoma, arĩrã iñorã erã erã basi.

Nomeo poresuri mera Jesure pipeoñumo

Mt 26.6-13; Jn 12.1-8

³ Eropi Jesu sã Betaniague Simo cami boadi ya wihigue árĩñorã. Iri wihi erã baro watope, yu-jugo nomeopũ alabastro mera iidirure poresuri nardo waĩcũri dicũdirure aĩrapo. Igo aĩrara wajacũri árĩyoro. Eropigo igo irirure pãgũ Jesu dipuru weca pipeopo.

⁴ Igo eropiicũ ñarã gajirã ùrugã gua wañorã.

—¿Duhpigo igo eropa iisirimaacãri?

⁵ Iri poresurire duaboañumo. Irire duago yuju bojori mohmeri waja wajataboañumo. Eropigo iri niyerure mojomorocũrãre oboañumo igo, arĩñorã erã erã basi. Eropirã igore turiñorã.

⁶ Erã eroparĩcũ peegũ Jesu erãre werepũ:

—¿Duhpirã eropa arĩri igore? Garibobiricãque igore. Igo yũre õaro iimo.

⁷ Mojomorocũrã mũa mera eropa arĩniguicãrãcoma. Eropirã mũa gamero

erãre omasia. Yurũ i yebare mũa mera eropa áriniguicãsome.

⁸ Igo masiopẽ yũre iiamo. Yũre erã yaaboro core yũ dũpũre amuyugo poresuri mera sũhumo yũre.

⁹ Eropigu diaye mũare arĩgu iiaa. Árĩpehrero i yebaguere, õari buherire erã wereroguere igo õpa iirare wererãcoma. Erã eropa arĩ werecũ peerã masa bajarã igo iirare guñarãcoma.

Juda Iscariote Jesure ãhaturirãre ãgu ãhmuburire erã mera weretamuñumi

Mt 26.14-16; Lc 22.3-6

¹⁰ Irisubure Juda Iscariote doce buherã mera majagu pahia oparã pohro waha õpa arĩpũ:

—Yũhũ mũare weregũra Jesu ãgu árĩrore mũa ãgũre ñeacũ, arĩpũ.

¹¹ Eropirã pahia oparã irire peerã mucubiriñorã.

—Mũre niyerure orãra, arĩñorã erã Judare. Eropigu Juda Jesure ãhaturirãre ãgu erãre ãhmuburire corenipũ.

Jesu ãgu buherã mera ãgu baturinũ arĩyoro

Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26

¹² Bũgabiriri panre erã baburinũ bosenu árinũgarinũ arĩyoro. Eropiro ovejare Pascua majagu áribure erã wejẽrinũ arĩyoro. Irisubure ãgu buherãpũ serẽpiñorã Jesure:

—¿Nohonogue Pascua bosenu mari baburire amudoregu obeori mũhũ gũare? arĩñorã ãgũre.

¹³ Erã eroparĩcũ Jesupũ perã ãgu buherã mera majarãre obeopũ.

—Jerusaléngue waque. Erogue mua ejacũ deco sorobu tuhpeogu mũare bocatĩrigucumi. Īgu bocatĩricũ ĩgu mera waque.

¹⁴ Eropa warã ĩgu sihu ñajari wihigue ejarã, wihi opũre õpa arĩque: “¿Nohogue yũhũ, yũ buherã mera Pascua maja barire bagucuri?’ arãmi gua opu,” arĩque wihi opũre.

¹⁵ Mua eroparĩcũ peegu umaro maja taribure mari gameri árĩpehreri mera erã amura taribure ĩhmugucumi wihi opu. Erogue mari baburire iique, arĩpũ Jesu erãre.

¹⁶ Īgu eroparĩcũ erã perã ĩgu buherã iri macague wañorã. Erã erogue erã ejacũ ĩgu arĩdiro dopa ta wayoro. Eropirã erã Pascua árĩcũ baburire amuñorã.

¹⁷ Eropi naidijarisubu Jesu doce ĩgu buherã mera erã bari taribugue eroguere ejapu.

¹⁸ Eropirã erã mesague erã ba doarisubu Jesu erãre werepũ:

—Diaye arĩgu iiaa mũare. Yujugu mua mera majagu ta yũ mera bagu ta yũre ĩhaturirãre ĩhmugucumi, arĩ werepũ Jesu erãre.

¹⁹ Īgu eropa arĩ werecũ peerã erãpũ burigã bujawererã ĩgure serẽpinugañorã erã yujurãyeri.

—¿Yũhũ ta árĩbocuri mũre ĩhmubu? arĩñorã erã Jesure.

²⁰ —Mua yũ doce buherã mera majagu ta aħrimi ĩgu. Yũ baripare yũ mera yoso bagu aħrimi yũre ĩhaturirãre ĩhmubu.

²¹ Iribojegue erã yũre arĩ gojadiro dopa ta yũhũ masũ Goãmũ ĩgu obeodigu sĩriguca. Eropigu

yure ñhaturirãre ñhmudigupũ ñero tarigucumi. Ñgũpũre ñgũ masa dehyoabiricũ õapũricãboya. Ñero taribiriboñumi, arĩpũ Jesu erãre.

²² Eropigũ Jesu erã mera barisubu panre aĩ Goãmũre “Õhaa,” arĩ serẽpũ. Eropa arĩgũ ta irire nuha guerepũ erãre õpa arĩgũ:

—Ire aĩ baque. I yũ dupũ ãhraa, arĩpũ Jesu erãre.

²³ Eropa arĩtuha ñgũ ihriripare aĩ, Goãmũre “Õhaa,” arĩ serẽpũ. Erãre ñgũ ocũ árĩpehrerã erã irire ihriñorã.

²⁴ —I yũ di ãhraa. Bajarã masa erã ñero iirare cóãbu sĩrigũca. Eropigũ yũ dire cóãgũca. Eropa sĩrigũ Goãmũ yũ Pagũ “Masare õaro iigũra,” ñgũ arĩdiro ii ojogorocũgũca.

²⁵ Diaye arĩgũ iiaa mũare. Goãmũ ñgũ opu árĩrogue mama igui decore yũ ihriboro core, õre igui decore dipaturi ihrinemosome yũhũ, arĩpũ Jesu erãre.

Pedro “Jesure masibea,” ñgũ arĩ gũyaburiñere wereñumi Jesu

Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38

²⁶ Eropirã yujuñe erã Goãmũ bayariñere bayatuha, utãgũ Olivo waĩcudigugue wañorã.

²⁷ Erogue sihu ejagũ Jesu erãre werepũ:

—Dohpagã ñami mũa árĩpehrerã yure cóãrãca. Mũa yure cóãborore õpa ta arĩ gojamũhtañuma Goãmũ yare erã gojarapũgue: “Ovejare ñhadibugũre erã wejẽcũ waro dopa ta iigũca. Yũ eropa iicũ oveja ñgũ yarã ñgũre cohãgã warãcoma,” arĩmi Goãmũ, arĩ gojañuma.

28 Eropigu Goãmũ ïgu yũre sĩridigũre masura pũhũ, mũa core Galileague wamũhtagũca yũhũ, arĩpũ Jesu erãre.

29 ïgu eroparĩcũ peegu Pedro õpa arĩripũ:

—Yũ mera majarã árĩpehrerã erã mũre cóãquerecũ yũpũ mũre ne cóãsome, arĩpũ Pedro ïgũre.

30 Jesu yũhripũ:

—Diaye arĩgu iiaa mũre. Dohpagã ñamire cãreña pesubu ïgu wereboro core, mũ uhresubu “Yũhũ Jesure masibea,” arĩgũca mũhũ, arĩpũ Jesu ïgũre.

31 ïgu eropa arĩquerecũ Pedro õpa arĩ turaro busũro yũhripũ:

—Mũ mera yũre erã wejẽquerecũ ta ne mũre cóãsome yũhũ, arĩ yũhripũ ïgu Jesure.

Pedro ïgu eroparĩcũ peerã ïgu mera majarã ïgu arĩro dopa ta arĩriñorã erã sã.

Getsemanígue Jesu Goãmũre serẽñumi

Mt 26.36-46; Lc 22.39-46

32 Eropii erã Getsemaní waĩcũri gorogue wañorã. Erogue ejagu õpa arĩpũ Jesu:

—Ohõ doayũque. Mũa ohõ doaropẽ sohõgue Goãmũre serẽniguigu wagu iiaa, arĩpũ ïgu buherãre.

33 Eropa arĩtuha Pedrore, Santiagore, Ñure sihugãpũ. Eropigu ñero güinũgapũ Jesu. Eropigu ñero sĩporãcũpũ.

34 Eropa ñero pepigu ïgu mera majarãre ïgu sihugãñirãre arĩpũ:

—Bũrigã ñero yũ sĩporãcũca. Yũre turaro pũriro dopa pepica yũa. Sohõñari wanigu iiaa.

Ohõ dujanique. Eropirã yu mera ta tũyũque mua sã, arĩpũ Jesu erãre.

³⁵⁻³⁶ Eropa arĩtuha ãgu ero core mero wanemo, yebague mereja, Goãmũre arĩpũ:

—Ahũ, mũhũ árĩpehrerire iimasia. Eropigu yu ñero tariburire iidiabigũ iibircãque. Yũ eropa arĩquerecũ ta yũ gamero dopa iibita. Mũ basĩ masia. Mũ gamero dopa iique, arĩ serẽpũ ãgu Goãmũre.

³⁷ Eropa arĩtuha urredã ãgu buherã pohrogue eranijagu erã carĩ oyarãre ãapũ. Ìha Pedrore arĩpũ:

—Simo, ¿carĩgu iiri mũhũ? ¿Yuju hora gohra yu mera tũyũtamubirari?

³⁸ Ōaro iique mua. Mũa pepiri mera õarire iidiaraa mua. Mũa seyaro irire iidiaquererã ta irire bocatĩubeaa. Eropirã Goãmũre serẽniguicãque ñero mua iibiriboro dopa, arĩpũ Jesu Pedrore.

³⁹ Eropa arĩ weretuha dipaturi waha, Goãmũre serẽpũ daja. ãgu ero core ãgu arĩdiro dopa ta arĩ serẽpũ daja.

⁴⁰ Serẽtuha dipaturi erã pohrogue dujaripũ daja. Eropa dujarigu carĩ oyarãre ãapũ daja. Wũja pũritaricãyoro erãre. Eropirã erã Jesu “¿Duhpirã carĩri mua?” erãre arĩcũ yũhrimasibiriñorã.

⁴¹ Eropigu dipaturi ãgu Goãmũre serẽra pũhũ, erã pohro eraa erãre arĩpũ:

—¿Mũa carĩrã soorã iiri dohpa? Iripẽta ãhraa. Sihajagãriro iiaa. Dohparagã yũre masũre

Goãmũ ĩgũ obeodigure ñerãre erã oburisubu sihajaa.

⁴² Wahgãque. Ina warã. ĩaque. Yũre ĩhaturirãre ĩhmubu ohõ ahrimi, arĩpũ Jesu erãre.

*Jesure ĩhaturirã peresu ñeañuma
Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11*

⁴³ ĩgũ eropa arĩ wereniguirisubu Juda doce buherã mera majagũ erapũ. Eropirã masa bajarã ñoserimijirire, yucũre opanirã ĩgũ mera yujuro mera erañorã. Erã pahia oparã, judio masare buherã, mũrã sã erã obeonirã árĩñorã.

⁴⁴ Negohrare Jesure ĩhaturirãre obu, õpa arĩtuhapũ:

—Yũ ĩgũ wayuporãre mimigũ ĩgũ ta árĩgũcumĩ mũa ñeabu. ĩgũre yũ mimira pũhrũ ñeaque. Eropirã ĩgũre õaro ñeaque ĩgũ duhribiriboro dopa, arĩ wereserepũ Judapũ erãre.

⁴⁵ Eropigũ Jesu pohrogue eragũ mata wa purumujupũ:

—Buhegũ, ¿ãhriri mũhũ? arĩ ĩgũre wayuporãre mimipũ.

⁴⁶ ĩgũ eropiicũ ĩarã erã Jesure ñeañorã.

⁴⁷ Erã eropiicũ ĩagũ ĩgũ pohrogue niguinirã mera majagũ ĩgũ matamijire tũãwea aĩ, pahia opũ pohro majagũre ĩgũ gamirore tabe corocãpũ.

⁴⁸ Eropigũ Jesu õpa arĩpũ:

—¿Mũa ñoserimijiri mera, yucũ dũcari mera arirã, yajari masure iro dopa mũa yũre ñearã arirã iiari?

49 Ʋmuri nũcu Goãmu wihigue yũhu mũare buhedoacũ, mua yũre ne ñeabiribu. Dohpaguere mua yũre eropa iirã i árĩpehreri Goãmu yare weremuhtanirã erã arĩ gojadiro dopa ta mua yũre iiaa, arĩpũ Jesu erãre.

50 Eropirã Jesu buherã árĩpehrerã ãgũre cohã omagã wañorã.

51 Eropigu yujugu mamũ Jesu pũhrũ nurũsiaripũ. Omasiariñe dihta omadigu árĩpũ.

52 Ìgu sãre erã ñeadiacũ ãgu ya omasiariñere cóãcã suhri marigu oma duhrigã wapũ.

Judio masa oparã Jesure serẽpiñuma

Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24

53 Eropii pahia opũ pohrogue Jesure aĩ ejañorã. Iri wihiguere árĩpehrerã pahia oparã, mũrã, judio masare buherã sã gamenereñorã.

54 Eropigu Pedropũ Jesu pũhrũ yoarogue ãha nurũsiapũ. Eropa nurũsiagu ãgu pahia opũ Caifa waĩcũgu ya wihire cãhmotara sãriro eja, iri sãriro pohecague ñajaa wapũ. Eropigu ãgu iri wihire corerã surara mera peame tũro sõhma doapũ.

55 Eropirã pahia oparã, gajirã oparã mera gamenererã Jesure wejẽdoremorã, gũyari mera erã ãgũre dipuwaja moaborore guñamaariñorã. Erã eropa weresãburire guña bocabiriñorã.

56 Masa bajarã ãgũre erã gamero weresãmaacãquererã erã weresãri diaye árĩbiriyo. Gajigu gajiropa arĩ, gajigu sã gajiropa dihta arĩñorã.

57 Eropirã gajirã erogue eja, Jesure weresãñorã:

58 —Ihĩ õpa arĩmi: “Yũhũ i wihire masa iira wihire, Goãmu wihire cóãgũra. Eropa cóãgũ ùhrenũ pũhrũ iri wihire dipaturi iigũra. Iri wihi masa erã iira wihi árĩsome,” ìgũ arĩcũ gũa peebũ, arĩ weresãñorã.

59 Erã eropa arĩ weresãquerecũ ta iri di-aye árĩbiriyo. Gajigũ gajiropa arĩ gajigũ sã gajiropa arĩpũ.

60 Erã eropa arĩra pũhrũ pahia opũ erã watope wahgãnũgaja Jesure serẽpipũ:

—¿Oã mũre weresãquerecũ ta erãre yũhri gamebeari mũhũ? ¿Mũre erã weresãrire duhpigũ erãre yũhri gamebeari mũhũ? arĩpũ ìgũ Jesure.

61 Ìgũ eroparĩcũ peequeregũ ta Jesu eropa pepicãpũ. Ìgũ eropa yũhribiricũ ìagũ pahia opũ ìgũre dipaturi serẽpipũ daja:

—¿Cristo ta ãhriri mũhũ? ¿Õagũ Goãmu magũ ta ãhriri mũhũ? arĩ serẽpipũ daja ìgũ Jesure.

62 Ìgũ eropa arĩcũgue ta Jesu yũhripũ:

—Ìgũ ta ãhraa. Eropirã yũhũ masũ Goãmu ìgũ obeodigũ yũ Pagũ turagũ pohro, ìgũ diayepũ yũ doacũ ìarãca mũa. Eropirã ùmaro maja ìmica watope yũ aricũ sãre ìarãca mũa, arĩpũ Jesu ìgũre.

63 Ìgũ eroparĩcũ ta pahia opũpũ ìgũ sañarañe suhrirore ìgũ basi yeguecãpũ gajirãre “Guataricãmi,” arĩdoregũ.

—Īre weresārāre gajirāre mari gamebeaa pare.

⁶⁴ Īḡu basi Goāmure ĩḡu ñero wereniguicũ peea mari. Eropirā ĩḡu ñero iira dipuwajare masituhaa mari. ¿Eropirā dohpa iirācuri mari ĩre dohpaguere? arĩḡu pahia opu gajirā oparāre.

—Īḡu ñeri dipuwaja wejēcāro gahmea, arĩ yuhriñorā erā arĩpehrerā oparā.

⁶⁵ Eropirā erā mera majarā Jesure disico ehosũ ĩḡu cuirire diricāhmotacā, ĩḡure pañorā. Patuha ōpa arĩñorā ĩḡure:

—¿Noa mure pari? Īabiriquereḡu ḡuare wereque, arĩ wereyañorā erā.

Eropirā opu yarā surara Jesure pañorā.

—*Īḡure masibeeaa, arĩḡu Pedro Jesure
Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-29*

⁶⁶ Eropiḡu Pedro iri wihi maja sārīro pohcague ĩḡu arĩcũ pahia opu pohro majago erapo.

⁶⁷ Igo Pedro ĩḡu sōhmacũ ĩago ĩḡu dihtare ĩhaniguipo.

—Nazare majagu mera Jesu mera mu sā āhrabu, arĩpo igo Pedrore.

⁶⁸ Igo eroparĩcũ peegu Pedropu ōpa arĩḡu:

—¿Dohpa arĩmaacāgo iiri muhu? Mu arĩḡure ne masibeeaa yuhu, arĩḡu Pedro igore.

Igo eropa arĩra puhru Pedro iri puu maja sārīro disiporo pohrogue waru. Eropiḡu ĩḡu ero niguicũ cāreña werepu.

⁶⁹ Ero ĩḡu arĩcũ ĩago dipaturi werepo daja ero arĩrāre.

—Ihĩ Jesu buherã mera majagu ãhrimi, arĩpo igo.

⁷⁰ Igo eroparĩcũ peegu Pedro dipaturi arĩpu daja.

—Ïgure masibea yũhũ, arĩpu daja.

Eropii merogã puhru ta ero niguirã Pedrore õpa arĩnorã daja:

—Diaye ta ãhraa. Mũhũ Galilea majagu ãhraa. Eropigu ïgu mera majagu ta ãhraa mũhũ, arĩnorã erã ïgure.

⁷¹ Erã eroparĩcũ peegu ïgu erãre yũhripũ:

—Diaye ta Goãmũ mera arĩgu iiaa mũare. Yũhũ diaye arĩbiricũ Goãmũ yure dipuwaja moaporo. Ïgure mũa arĩgure ne masibea yũhũ, arĩ yũhripũ ïgu erãre.

⁷² Ïgu eroparĩcũ ta cãreña wereru daja. Ïgu werecũ peegu Jesu ïgu arĩrare guñaru. “Cãreña pesubu ïgu wereboro core mũhũ yure uhresubu ‘Jesure masibea,’ arĩgũca mũhũ,” Jesu ïgu eropa arĩrare guñaru Pedro. Eropa guñagu turãro orepu.

15

Pilato Jesure serẽpiñumi

Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38

¹ Eropirã boyorogue mārã, pahia oparã, judio masare buherã, arĩpehrerã gajirã oparã mera gamenere weretamuñorã erã Jesure iiburire masimorã. Erã basi wereniguituha, Jesure dihri aĩgã Pilato waĩcũgure opure oñorã ïgure.

² Erã aĩ ejacũ ïagu Pilato ïgure serẽpipũ:

—¿Diaye ta judio masa opu ãhriri mahu? arĩ serẽpiru ĩgu Jesure.

—Mu arĩro dopa ta ĩgu ta ãhraa, arĩ yuħripu ĩgure Jesu.

³ Eropirã pahia oparã baja weresãnorã ĩgure.

⁴ Erã eropa arĩ weresãcũ peegu dipaturi serẽpiru daja ĩgure.

—Oã mure baja weresãrã iima. ¿Erã eropa arĩ weresãquerecũ yuħribeari mahu? arĩpu ĩgu.

⁵ ĩgu eroparĩcũ Jesu yuħribiripũ. Eropigu Pilato ĩhamaria wapũ.

Jesure wejẽdoreñuma

Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16

⁶ Bojori nucu Pascua bosenu arĩcũ peresu arĩdigure yujugure masa “ĩgure wiuque,” erã arĩgure Pilato eropa wiubasamuripũ.

⁷ Irisubure Barrabá waĩcugu peresugue arĩpu. ĩgu oparãre cóãdiarã mera majagu masare wejẽrã mera majagu arĩpu.

⁸ Eropirã masa bajarã Pilato pohroque eja, ĩgure serẽnorã:

—Bojori nucu mu iidiro dopa ta iique daja guare. Yujugu peresugue arĩgure guare wiubasaque daja, arĩnorã erã.

⁹ Erã eroparĩcũ Pilato erãre serẽpiñapũ:

—¿Mua yagu opure judio masa opure wiucuri? arĩ serẽpiru Pilato erãre Jesure wiudianijagu.

¹⁰ Jesure masa erã mahicũ ĩarã pahia oparã Jesure ĩhaturirã arĩnorã. Eropa ĩhaturirã ĩgure wejẽdorerã oñorã Pilatore. Erã ĩhaturirire masigu Pilato Jesure wiudiaripũ.

11 Īḡu eropa wiudiaquerecũ ta pahia oparã Jesu mera masare guacũ iĩñorã. Ōpa arĩdoreñorã erãre: “Barrabãre wiuque. Jesure wejẽdoreque,” Pilatore arĩdoreñorã masare.

12 Eropigũ Pilatore Barrabãre erã wiudorera pũhrũ Pilato erãre serẽpipũ daja:

—¿Ihĩ “judio masa opũ” mũa arĩḡupũre duhpigũcuri yũhũ? arĩ serẽpipũ ĩḡu.

13 —Crusague pabia wejẽque ĩḡure, arĩ gaguinigiñorã masa.

14 —¿Ñehenore ñerire iiari ihĩ mũa eropa arĩ gaguiniguicũ? arĩpũ ĩḡu.

Īḡu eroparĩcũ peerã erã gaguiniginemoñorã daja.

—Crusague pabia wejẽque ĩḡure, arĩñorã daja.

15 Erã eropa arĩ gaguiniguicũ peegũ Pilato Barrabãre wiudorepũ masare mucubiricũ iidiagũ. Eropigũ Jesure yuradari mera tãradore, crusague pabia wejẽdoregũ wiapũ surarare.

16 Eropi surara ĩḡu opũ Pilato wihigue pretorio waĩcũri wihigue Jesure aĩ ejañorã. ĩḡure aĩ ejatuha erã gajirã surara erã mera majarãre gameneremorã sihubeoñorã.

17 Eropirã erã opũ ya suhriro dopa bejariñere Jesure sãñorã. Eropa sãtuha pora berore ii ĩḡu dipuru duhpeoñorã.

18 Eropiituha ōpa arĩ wereyañorã erã ĩḡure:

—Umupeorã arique. Judio masa opũ ōaro arĩporo, arĩ wereyañorã ĩḡure.

19 Eropirã ĩḡu dipurure yucũgũ mera padiu, ĩḡure dísico ehosũ, ḡũhyadiaro ĩaro dopa ta mereja ĩḡure ii birañorã.

20 Eropi ïgure wereya biratuha, erã sãra suhrirore tuwea aĩ, ïgũ ya suhriropare ïgure sãñorã daja. Eropirã ïgure crusague pabia wejẽmorã aĩ wiria wañorã.

*Erã Jesure crusague pabia wejẽñuma
Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27*

21 ïgure aĩgã, Simo Cirene majagũ pohegue áriðigũ erã pohro ïgũ eracũ ïarã surarapũ ïgure Jesu ïgũ coãra crusare coãgãbasadoreñorã. Alejandro, Rufo sã pagũ áriþũ Simopũ.

22 Waha Gólgota waĩcurogue ejañorã. Gólgota arĩro mari ya mera “dipu pero” arĩro iiaa.

23 Eropirã vinore suĩri deco mera erã morera decore Jesure oriñorã. Iri decore ihribiripũ ïgũ.

24 Eropirã ïgũ suhrire tuwea aĩra pũhrũ crusague Jesure pabiañorã. Erã pabiatuhaja ïgũ suhri mũrare “¿Noa yañe áriñocuri iñe?” arĩ game deabirañorã.

25 Jesure erã pabiara pũhrũ ùhre hora duhyayoro goeri boje ejaboro.

26 Eropirã crusague õpa arĩ gojarapũre pabia duhtuñorã. “Ihĩ judio masa opũ ãhrimi,” erã arĩ gojaturapũ áriyoro. Iri erã gojaturapũ Jesure erã weresãra áriyoro.

27 Eropirã perã yajari mũrare Jesu pohro gajimijirigue crusarigue erã pabiatuñorã erã sãre. Yujugũ ïgũ diayerũ, gajigure ïgũ copũ pabiatuñorã.

28 Erã eropiicũ iribojegue Goãmũ yare weremũhtanirã gojadiro dopa ta eropa wayoro. Õpa arĩ gojayuñuma: “‘Dorerire tarinagarã

mera majagu āhrimi,' arī pepima masa ĩgure," arī gojañuma iribojeguerē.

²⁹ Eropirā crusari pohro tarigārā Jesure ĩha, erā dipurure yurerā, ĩgure ñero arī wereniguiñorā.

—Muhū ta "Goāmū wihire cohā, ũhrenū pūhrū iri wihire amugura daja," arīdigū árīribū muhū.

³⁰ Mū basi dijaque. Eropigū mū basi tarique. Eropigū tari weregūca muhū, arī wereyañorā erā.

³¹ Erā iro dopa ta pahia oparā sã judio masare buherā sã ĩgure eropa wereyañorā. Eropa arī wereyarā ōpa arīñorā erā basi:

—Īgū gajirāre taudigū árīqueregū ta ĩgū basi tarimasibeami.

³² "Israe masa opu āhraa," arīrimi ĩgū. Eropirā ĩgū basi dijaricū ĩarā ĩgure umupeorāca, arī wereyañorā.

Yajari mura sã ĩgū pohro erā pabianirā eropa ta ĩgure ñero arī wereyañorā.

Jesu sīria wañumi

Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30

³³ Eropi goeri boje árīcū ũhre hora gohra árīpehrogoe naitīa wayoro.

³⁴ Eropigū irisubure ero naitīarisubu Jesu tu-raro gaguiniguipū:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? arīpū ĩgū. Ire arīgū mari ya mera ōpa arīgū iipū: "Yū Goāmū, yū Goāmū, ¿duhpigū yure cohāri muhū?" arīgū iipū ĩgū Pagure.

³⁵ Īgū eroparīcū peenirā yujurāyeri ero nigu-inirā ōpa arīñorā:

—Goãmũ yare weremũhtadigure Eliare sihugũ iicumĩ, arĩriñorã erã.

³⁶ Eropigũ yujugũ erã mera majagũ mimi aĩri yusũ mera vino suĩire yosotuha aĩ omagã, yucũgũ ojogoro diritu, Jesure simujuripũ. Eropa iigũ õpa arĩpũ:

—Corenique. Elia ãgũre itamucũ ãanirã dohpa mari, arĩpũ ãgũ gajirãre.

³⁷ ãgũ eropa arĩra pũhrũ dipaturi Jesu turaro gaguĩnigui sĩria wapũ.

³⁸ ãgũ sĩricũ ta Goãmũ wihi majañe suhriro ero erã cãhmotara suhriro gasiro deco mera yehguea wayoro.

³⁹ ãgũ eropa sĩricũ ãagũ surara opũ Jesu pohro niguidigũ õpa arĩpũ:

—Diaye ta ãhraa. Ihĩ Goãmũ magũ ta ãhrañumi, arĩpũ ãgũ.

⁴⁰ Eropirã yoarogue ãhaniguinirã nome sã árĩñorã Jesure ãhaniguirã. Erã nome mera María Magdalena árĩpo. Gajigo María waĩcũgo sã árĩpo. Igopũ José ãgũ pagũ magũ Santiago erã pago árĩpo. Gajigo Salomé waĩcũgo árĩpo.

⁴¹ Erã nome Jesu yare õaro peerã nome árĩñorã. Erã Galilea yeba ãgũ árĩcũ ãgũre itamumũriñorã. Erã nome mera bajarã gajirã nome sã árĩñorã. Jerusalengue Jesu mera arinirã nome árĩñorã.

*Jesu dũpũre masa gobegue apiñuma
Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42*

⁴²⁻⁴³ Eropii irinũ ãgũ sĩriranũ Sabado core judio masa soorinũ core majanũ árĩyoro. Eropiro Pascua maja árĩburire erã amurinũ árĩyoro.

Irinu ñamica árĩcũ José Arimatea majagu güiro mariro Pilato pohogue ejapu. Jesu dũpũre serẽgu ejapu. José oparã mera majagu oparã erã umupeodigu árĩpu. Eropigu Goãmu ĩgu opu árĩburire coregu iipu.

⁴⁴ Eropigu José Jesu dũpu mũrarore ĩgu Pilatore serẽcũ Pilatoru peegu, pee uca wapu. “¿Jesu sĩrituhayuri?” arĩ pepipu. Eropigu surara opũre sihu õpa arĩpu ĩgũre:

—¿Jesu sĩria wayuri? arĩ serẽpipu ĩgũre.

⁴⁵ ĩgu eroparĩcũ surara opu yũhripu:

—Sĩria wami, arĩpu.

Ĩgu eroparĩcũ Pilato Josere odorepu Jesu dũpu mũrũre.

⁴⁶ ĩgu odorera pũhru José õariñe suhrirore asũpu. Asũtuha, Jesu dũpũre aĩ diju, iri suhriro mera omapu. Omatuhaja erã utãyegue seara gobegue ĩgu dũpũre apipu. Apituha iri gobe pohro árĩriye utãyewũariyere taragã tubiha nugucãpu.

⁴⁷ Eropirã María Magdalena, María José pago Jesure ĩgu apidirore ãañoã.

16

Jesu masa mũriañumi

Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10

¹ Eropirã erã soorinu Sabadonu taricũ María Magdalena, María Santiago pago, Salomé mera poresurire asũñoã Jesu dũpũre sũmorã.

² Eropirã Domingo boyorogã Jesure erã yaara gobegue wañoã erã.

³ Warã õpa arĩñoã:

—¿Iri gobere erã biharayere noa marire pãgũbasarãcuri mari ñajaborore? arĩñorã erã erã basi.

⁴ Iri gobegue ejarã iri gobere biharayere utãyere erã pãgũ nugurayere ñañorã. Wuariye utãyere árĩyoro.

⁵ Eropa ñarã iri gobeguere ñajañorã. Eropa ñajajarã mamũre diayepũ doagũre boreri suhricũgũre ñañorã. Ñarã ñha uca wañorã.

⁶ Erã ucacũ õpa arĩpũ ñgũ:

—Ucabiricãque. Crusague erã pabiadigũre Jesu Nazare majagũre amaraa mũa. Masa mũariatuhami. Ore marimi. Erã ñgũ dũpũre apidirore ñaque. Ñatuhaja ñgũ buherãre Pedro sãre õpa arĩ wererã waque.

⁷ “Ñgũ mũa core Galileague wamũhtagũcumi. Eroque ñgũre ñarãca mũa. Ero ñgũ arĩdiro dopa ta mũa ñgũre ñarãca,” arĩ wererã waque, arĩ werepũ mamũ erãre.

⁸ Ñgũ eroparĩcũ erã gũi, naragã, masa gobe pohro árĩnirã omagã wiria wañorã. Eropa gũirã gajirãre werebiriñorã.

Jesu María Magdalenare dehyoañumi

Jn 20.11-18

⁹ Eropii Domingo árĩcũ Jesu ñgũ masa mũriara pũhrũ María Magdalenare dehyoamũhtapũ. Igo siete watẽa ñajasũdigo árĩpo. Jesu ñgũ sũriboro core igore watẽare cóãpũ. Eropigũ igopũre dehyoamũhtapũ ñgũ ñgũ masa mũriara pũhrũre.

¹⁰ Jesu igore dehyoara pũhrũ igo ñgũ mera majarãre werego wapo. Erã ñgũ sũrirare bũjawererã orerã árĩñorã.

11 “Cristo ojocariami. Īḡure ĩabũ,” igo arĩquerecũ peediabiriñorã.

Jesu ĩḡũ buherãre dehyoañumi

Lc 24.13-35

12 Pũhrũ perã Jesu buherã mera majarã cam-pogue wiri marirogue wañorã. Erã eropa waniguicũ Jesu gajiropa bejagũ ḡũhyaro dehyoapũ erãre.

13 Īḡũ eropa dehyoara pũhrũ, waha gajirã Jesu yarãre wereñorã. “Ḡũa Jesure ĩabũ,” erã arĩ werecũ erã peediabiriñorã daja.

Jesu ĩḡũ yare buhedoreḡũ obeoñumi ĩḡũ buherãre

Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23

14 Pũhrũ once ĩḡũ buherã mesa pohrogue erã doacũ erãre dehyoapũ ĩḡũ. Eropiḡũ ĩḡure ĩanirã “Jesu masa mũriapũ,” arĩ erã werecũ peediabirirare erãre turipũ Jesu. Īḡure õaro umupeobiriri dipuwaja erãre turipũ.

15 Erãre turituha õpa arĩpũ:

—I yeba árĩpehreroguerẽ masare árĩpehrerãre õari buherire buherã waque.

16 Yũre umupeorãre erã waĩyenirãre erã peamegue wabonirãre taḡũcumĩ Goãmũ. Eropirã yũre umupeobirã Goãmũ ĩḡũ dipuwaja moamorã, peamegue wamorã árĩrãcoma.

17 Eropirã yũre umupeorã yũ turari mera õpa iirãcoma: Yũ turari mera watẽa masare ñajasũnirãre cóarãcoma. Eropirã mama disirore wereniḡuirãcoma.

18 Eropirã añare ñeacũ, árĩpehreri nimare erã ihricũ pũrisome erãre. Eropirã dorecũrã

weca erã mojotorire erã mohmepi ñeacũ õarã warãcoma, arĩpũ Jesu ïgũ buherãre.

Jesu ɯmarogue mɯria wañumi

Lc 24.50-53

¹⁹ Eropã arĩ weretuha mari Opũ Jesu ɯmarogue mɯria warũ. Eroque ejagũ Goãmũ diayerũ doapũ ïgũ mera opũ arĩgũ.

²⁰ Eropirã ïgũ buherãpũ arĩpehreroguerẽ õari buherire Goãmũ masare ïgũ tauburire buherã wañorã. Erã eropa buhecũ mari Opũ erãre itamupũ. Deyoro moarire ïgũ turari mera iimasicũ iipũ erãre masare ïgũ ya buherire peedoregũ. “Eropa ta arĩporo,” arãa yũhũ. Iripẽta ãhraa.

Desano

Desano: Goãmu Yare Wereripu New Testament

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Desano

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Apr 2025 from source
files dated 1 May 2025

17771afc-c309-57fd-9ff3-2d5a0cd59ff1